

An architectural rendering of a park. In the foreground, two children are seen from behind, looking towards a paved path. The path leads to a playground area with a blue water feature and orange play structures. People are engaged in various activities: a woman with a child on her shoulders, a person on a bicycle, and a group of people stretching. The park is lush with green trees and grass. In the background, a modern building with large windows is visible. The sky is bright with several birds flying. The overall atmosphere is vibrant and community-oriented.

MERI-RASTILAN KAUPUNKIUUDISTUS - PUISTOJEN YLEISSUUNNITELMA

LOCI MAISEMA-ARKKITEHDIT OY – 21.11.2018

HELSINGIN KAUPUNKI: KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

2018

Tekijät:

© LOCI maisema-arkkitehdit Oy

Graafinen suunnittelu ja taitto: LOCI maisema-arkkitehdit Oy.

Kartat ja suunnitelmakuvat: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, ellei toisin mainita.

Näkymäkuvat: LOCI maisema-arkkitehdit Oy

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	4
VUOROVAIKUTUS	5
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	6
SUUNNITTELUALUE JA LÄHTÖKOHTA SUUNNITTELULLE	8
3. YLEISSUUNNITELMA	9
KONSEPTI	9
SUUNNITTELUKÄYTTÖ	10
YLEISSUUNNITELMA	11
MAISEMATILAT JA KASVILLISUUS	12
REITISTÖ JA TOIMINNOT	14
TALVIKÄYTTÖ	15
VALAISTUS	16
RAKENTAMISEN VAIHEISTUS	17
4. MERI-RASTILAN TIEN IDEASUUNNITELMA	18
IDEASUUNNITELMA 1:4000	19
5. HARUSPUISTO	25
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	25
SUUNNITTELUN SISÄLTÖ JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI	28
6. ISON KALLAHDENPUISTO	33
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	33
SUUNNITTELUN SISÄLTÖ JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI	35
7. POHJAVEDENPUISTO JA ULLAKSENPUISTON LUOTEISOSA	41
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	41
SUUNNITTELUN SISÄLTÖ JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI	41
LIITE: ASUKASTILAISUUDEN JA KERRO KANTASI -KYSELYN PALAUTTEET	44

1. JOHDANTO

Meri-Rastilassa on käynnissä kaupunki uudistus. Uudistamisen tavoitteena on mahdollistaa täydennysrakentaminen noin 4000:lle uudelle asukkaalle. Lisärakentaminen turvaa nykyisten palveluiden säilymisen alueella ja uusien palveluiden syntyminen. Lisäksi täydennysrakentaminen mahdollistaa alueen puistojen, aukoiden, katujen ja metroaseman kehittämisen.

Suuri osa täydennysrakentamisesta sijoittuu nykyisin rakennetuille tonteille — välttämättä rakennettuja tontteja rakennetaan tiiviimmiksi. Osa täydennysrakentamisesta sijoittuu kuitenkin nykyisellään rakentamattomille tonteille. Asemakaavan uudistamisen yhteydessä tehdään kaava-alueen puistoille yleissuunnitelma. Asukasmäärän kasvaessa puistojen käyttäjämäärät ja kulutus kasvavat. Puistot ovat jo nykyisellään peruskorjauksen tarpeessa, joten ajankohta puistojen uudistamiselle on otollinen.

Meri-rastilan puistojen yleissuunnitelma on laadittu Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan tilauksesta vuosina 2017-2018. Vuonna 2017 määriteltiin suuntalinjat ja suunnitelmien konsepti. Vuoden 2018 alkupuolella tarkennettiin suunnitelmia ja kerättiin palautetta alustavista suunnitelmista asukkailta. Yleissuunnitelma valmistui kesällä 2018.

Työn tuloksena syntynyt yleissuunnitelma määrittelee alueen käyttöä tukevat, toiminnalliset ja tilalliset perusratkaisut, monimuotoisen kasvillisuuden periaatteet, liikennejärjestelyt, omaleimaisuutta tukevien rakenteiden ja varusteiden pääperiaatteet, laatu- ja maiseman käsittelyn ratkaisut. Lisäksi suunnitelmassa määritellään valaistuksen periaatteet, erityisesti alueen käyttö huomioiden. Puistoille on luotu paikan henkeä korostavat identiteetit.

TYÖRYHMÄ

SUUNNITTELURYHMÄ

Meri-Rastilan puistojen yleissuunnitelman laatinut LOCI maisema-arkkitehdit Oy työryhmineen seuraavasti:

Maisema-arkkitehtisuunnittelu ja projektin kokonaisvastuu

LOCI maisema-arkkitehdit Oy:

Milla Hakari, projektipäällikkö

Niilo Tenkanen, projektimaisema-arkkitehti

Muu suunnittelutiimi: Pia Kuusiniemi, Jussi Virta, Eetu Mykkänen, Veera Tolvanen, Ahti Launis.

OHJAUSRYHMÄ

Työtä on Helsingin kaupungilla ohjannut laaja ohjausryhmä, joka on työn kuluessa kokoontunut 6 kertaa. Lisäksi on pidetty pienemmän ryhmän teemapalaveria tarpeen mukaan. Tilaaajan yhteyshenkilönä on toiminut suunnittelun alussa arkkitehti Linda Wiksten ja loppuvaiheessa aluesuunnittelija Nina Mouhu.

Ohjausryhmään ovat kuuluneet:

Linda Wiksten	Kaavoitus, Lähiöprojekti
Henna Helander	Lähiöprojekti
Mari Soini	Kaupunkitila- ja maisema
Nina Mouhu	Kaupunkitila- ja maisema
Heikki Takainen	Kaupunkitila- ja maisema
Johanna Iivonen	Liikenne
Tuomas Vanne	Liikenne
Raimo Pakarinen	Ympäristöpalvelut
Ritva Tanner	Kaup.kans. aluerak.
Risto Hietanoro	Kult. ja vapaa-ajan toimiala
Petri Angelvuo	Kult. ja vapaa-ajan toimiala
Taru Sorsa	Kult. ja vapaa-ajan toimiala
Jyrki Rönkkö	Leikkipuistotoiminta
Joni Haikola	Leikkipuistotoiminta
Carola Harju	Kasko
Tiina Antila-Lehtonen	KYMP, viestintä

VUOROVAIKUTUS

Meri-Rastilan kaupunkiudistuksesta on keskusteltu asukkaiden kanssa useasti suunnittelun aikana. Puistojen suunnittelun lähtötietoaineistossa on ollut myös useita aiemmin tehtyjä asukasvuorovaikutustöitä, jotka toimivat suunnittelun lähtökohtina.

Puistojen suunnittelun luonnosvaiheessa toteutettiin verkkokysely paikallisille asukkaille Kerro kantasi -alustalla sekä järjestettiin asukastilaisuus. Lisäksi suunnitteluprosessin kuluessa osallistettiin alueen nuoria puistossa käveltävän Action Track -mobiilikyselyn avulla, sekä kuultiin lähialueen toimijoita, kuten Vuosaari-seuraa, jonka kanssa tehtiin yhteistyötä etenkin Sjököllän torpan ympäristön suunnittelun osalta.

Asukastilaisuus pidettiin keskiviikkona 21.3.2018 Merilahden peruskoulun Jaluspolku 3:n toimipisteessä. Tilaisuudessa oli paikalla noin 30 asukasta.

Kerro kantasi -kysely on ollut netissä käynnissä 14.3.-11.4.2018. Kommentteja tuli yhteensä 196, joista Haruspuistosta 33, Ison Kallahdenpuistosta 26, Pohjavedenpuistosta 39, Meri-Rastilan tien kehittämisestä 31 ja Täydennysrakentamisesta 67. Myös puistojen kommentteista iso osa koski puistosuunnittelun sijaan täydennysrakentamista.

Suurin osa palautteesta asukastilaisuudessa ja Kerro kantasi -kyselyssä keskittyi täydennysrakentamiseen, joka huolestutti osallistujia. Puistojen suunnitelmista yleisesti pidettiin ja kyselyiden perusteella puistojen kehittämisen suunta oli oikea puistoista esitetyissä luonnoksissa. Ajatus siitä, että Haruspuistosta tehdään toiminnollista monipuolista puisto ja muut puistot jäävät pitkälti nykyisenkaltaiseksi, pidettiin hyvänä. Asukastilaisuudessa pyydettiin ideoita uusien paikkojen ja raiteiden nimiksi, mutta ehdotuksia ei saatu.

Asukaspalautteen tiivistelmät ja kuinka ne ovat vaikuttaneet suunnitteluun on kuvattu kunkin puiston suunnittelumakuvauksen yhteydessä, sekä raportin liitteissä.

Alkuperäinen suunnittelualueen rajausta karkeasti. Sinisellä viheralueet, oranssilla aukiot ja muut katutilojen tärkeät solmukohtat. Puistoalueiden koko on noin 18 ha. Suunnittelualueen rajausta on tarkentunut kokousten myötä. Ei mittakaavassa.

2. SUUNNITELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

MERI-RASTILAN KAUPUNKIUUDISTUS

Helsingin kaupungin Lähiöprojekti ja Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston Täydennysrakentamisprojekti käynnistivät Meri-Rastilan kaupunki uudistuksen vuonna 2014. Hankkeissa elävöitetään kaupunginosan julkisia kaupunkitiloja, tarkastellaan palveluverkon ja -tilojen toimivuus ja tulevaisuus sekä asemakaavoitetaan alueelle uutta rakentamista täydennysrakentamisperiaatteella. Hankkeiden tavoite on kohottaa kaupunginosan julkisten tilojen laadukkuutta ja monipuolisuutta, vahvistaa alueellista imagoa, turvallisuutta ja asukkaiden aktiivista liikkumista. Tavoitteena on myös toteuttaa kaupungin strategioita kaupunkirakenteen eheyttämisestä ja yleiskaavan tavoitteita liikenteen solmukohtien tiivistämisestä.

NYKYTILANNE

Alue sijaitsee Vuosaaressa, Meri-Rastilassa. Pohjoisessa alue rajautuu Vuotiehen, idässä Kallahden kerrostalovaltaiseen asuinalueeseen, etelässä luonnontilaiseen Kallahden harjuun ja Ramsinrannan kytkettyjen pientalojen asuinalueeseen sekä Rysäpuiston eteläpuoliseen pientalojen asuinalueeseen ja lännessä lähivirkistysalu-

eseen. Vuotien pohjoispuolella on Rastila, joka käsittää kerrostalojen ja pientalojen asuinalueita sekä Rastilan leirintäalueen, jonka yhteydessä on mm. uimaranta.

Meri-Rastilan kerrostaloalue on rakennettu 1990-luvun alussa ja alueella on yhtenäinen ilme, joka kuvastaa oman aikakautensa rakentamistyyliä. Asemakaavan alkuperäisiä tavoitteita on ollut mm. yhtenäisen, pienmittakaavaisen, monimuotoisen asuinalueen luominen, jossa korostuu väljyys ja luonnonläheisyys. Aukiot ja jalankulkuyhteydet olivat tärkeässä osassa. Ajatus kortteleista oli se, että ne luovat selkeää hierarkiaa julkisen, puolijulkisen ja yksityisen tilajaon välille sulkeutumalla kadulle päin ja avautumalla osittain puistoon. 1990-luvulle ominaista liikennesuunnitteluperiaatetta kävelyn ja ajoneuvoliikenteen erottamisesta erillisille tasoille on käytetty Meri-Rastilassa.

Pian alueen rakentamisen jälkeen tehtiin päätös metrolinjan laajentumisesta Vuosaareen, jolloin Rastila sai myös oman metroaseman. Vuosaaren metrorata asemineen otettiin käyttöön vuonna 1998. Viereiset asuinalueet Kallahti ja Aurinkolahti, jotka ovat rakentuneet metropäätöksen jälkeen, ovat pääosin yli kaksi kertaa tehokkaammin rakennettuja kuin Meri-Rastila.

KAAVAMUUTOS

Kaavamuutos koskee Rastilan metroaseman ympäristöä, Meri-Rastilan liikekeskusta, toria ja 1990-luvun alussa rakennettua kerrostaloaluetta sekä asuinalueen sisäisiä puistoalueita ja katualueita.

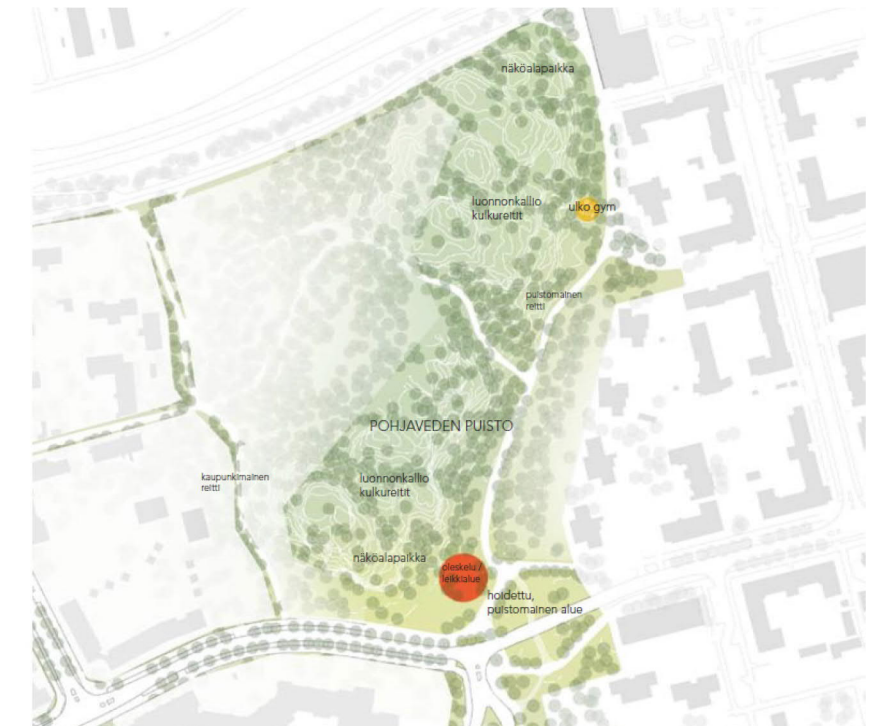
Meri-Rastilan kaavahankkeen tavoitteena on tiivistää olemassa olevaa kaupunkirakennetta huomattavasti kaupungin strategian mukaisesti. Kaavaratkaisu mahdollistaa alueen palveluiden kehittymisen ja asumisen hallintamuotojakauman tasapainottamisen. Tiivis kaupunkirakenne tukee runkolinjan säilymistä alueella ja myöhemmin uusien raideliikenneyhteyksien saamista alueelle. Alueelle on suunniteltu uutta asuinrakentamista puistoalueiden reunoille sekä olemassa oleville tonteille yhteistyössä taloyhtiöiden kanssa. Asemakaavan muutokseen sisältyy myös muun muassa Rastilan liikekeskuden uudistus. Kaavaluonnoksessa asuntorakentamisen lisäys on 203 300 k-m², julkisten palveluiden lisäys 4 150 k-m² ja liiketilojen lisäys 3 600 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 4 200.

Meri-Rastilan kaupunki uudistuksen osana on tehty kaupunkitilojen analyysi ja ideasuunnitelma (Masu Planning), jonka on tilannut Lähiöprojekti. Työ valmistui syk-

Näkymäkuva Rastilan keskuksen alustavasta viitesuunnitelmasta. Arkkitehtitoimisto Ettala Palomeras Oy

Masu Planningin ideasuunnitelmasta (09/2015) Haruspuisto, Ison kallahdenpuisto ja Pohjavedenpuisto. Mahdolliset uudet korttelit on esitetty kuvissa vaaleina alueina. Myöhemmin korttelit ovat tarkentuneet (ks. viereinen sivu). Ei mittakaavassa.

syllä 2015. Ideasuunnitelmaa työstettiin samanaikaisesti kaavaluonnoksen kanssa ja ne ovat vaikuttaneet toinen toisiinsa. Osittain kaavan ratkaisut ovat muuttuneet ideasuunnitelman versiosta, mutta pääperiaatteet ovat samat. Ideasuunnitelma on lähtökohta Haruspuiston, Pohjavedenpuiston ja Ison Kallahden puiston yleissuunnitelmalle.

Kaavaluonnoksen yhteydessä on tehty liikennesuunnitelmaluonnos, joka sisältää uusia katuja ja muutoksia Meri-Rastilan tiehen. Meri-Rastilan tien linjausta muutetaan muutamassa kohdassa, Ullaksenpuiston ja Pohjavedenpuiston välinen alikulku poistetaan ja muutetaan aukiomaiseksi tasoylikykseksi, kadun varrelle lisätään vieraspysäköintipaikkoja, puut uusitaan sekä bussipy-

säkkien sijainteja ja määrää muutetaan vastaamaan runkolinjan tarpeita. Nämä järjestelyt muuttavat Meri-Rastilan tietä rauhallisemman luonteiseksi. Lisäksi pitkää katua rytmitetään jalankulun solmupisteiden kohdissa maisema-arkkitehtonisin keinoin.

TYÖN TAVOITTEET

Puistojen suunnittelu on Meri-Rastilan parantamisen ydin. Uudella asuinrakentamisella ja puistojen suunnittelulla muovataan kaupunkirakennetta kohti alueen alkuperäistä visiota, eli saadaan jalankulkijat ja pyöräilijät käyttämään viherverkostoa ensisijaisesti alueella liikkumiseen ja näin ollen tuodaan esiin alueen erityiset vahvuudet: luonnonläheisyys ja merellisyys. Alueelle

luodaan omaleimainen ilme joka liittyy luontevasti Vuosaaren muihin alueisiin.

Tavoitteina ovat Helsingin kaupungin strategisten tavoitteiden ja linjausten mukainen alueiden kehittäminen sekä yleisten alueiden hyvä käytettävyys, korkeatasoinen ja viihtyisä kaupunki- ja maisemakuva. Yleissuunnittelun tavoitteena on turvallisen, kestävän, toimivan, viihtyisän ja esteettömän ympäristön toteuttaminen ja ylläpito. Työn tavoitteena on kokonaiskonsepti, tuoreiden ideoiden ja näkemysten hakeminen Meri-Rastilan alueen puistojen ja katujen sekä niihin liittyvien aukio-alueiden hahmoon ja toiminnallisuuteen.

- Orientoituvuus alueella on nykyään haasteellista. Suunnitelmassa parannetaan jalankulun ja pyöräilyn verkostoa. Alueen merellisyyttä ja luonnonläheisyyttä korostetaan houkuttelevilla reiteillä, näkyvillä saavutettavuudella.
- Alueen identiteetin ja elämyksellisyyden esiin nostaminen
- Jalankulun reitistön tärkeiden solmukohtien esiin tuominen, eri käyttäjäryhmien huomioiminen
- Yleisten alueiden laatutason nostaminen
- Toimintojen kehittäminen
- Valaistuksen kehittäminen

Havainnekuva asemakaavaluonnoksesta (02/2017). Ei mittakaavassa.

Suunnittelun myötä kehitetty työversio (09/2018) asemakaavasta. Ei mittakaavassa.

SUUNNITTELUALUE JA LÄHTÖKOHTA SUUNNITTELULLE

YLEISSUUNNITELMA

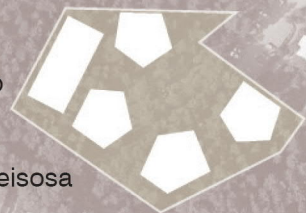
- Haruspuisto
- Ison Kallahdenpuisto
- Pohjavedenpuisto
- Ullaksenpuiston luoteisosa

IDEASUUNNITELMA

- Meri-Rastilan tien kaupunkikuvallinen ilme

UUSI RAKENTAMINEN

- Valkoisella asemakaavassa esitetty uusi rakentaminen
- Vaaleanvihreällä asemakaavassa esitetyt uudet tai täydentyvät korttelialueet

MERI-RASTILAN
METROASEMA

VUOSAARI

POHJAVEDEN-
PUISTO

HARUSPUISTO

ULLAKSENPUISTO
(LUOTEISOSA)

MERI-RASTILAN TIE

MERI-RASTILAN TIE

ISON KALLAHDENPUISTO

KALLAHDENHARJU

3. YLEISSUUNNITELMA

KONSEPTI

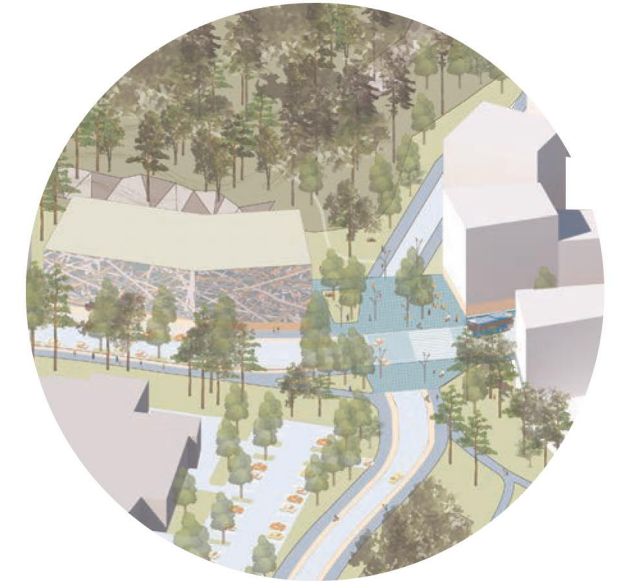
**HARUSPUISTO:
TOIMINNALLINEN SYDÄN,
YHTEINEN OLOHUONE**

**ISO KALLAHDENPUISTO:
MERI, RANNAT, HUVILAT,
PUUTARHAKULTTUURI,
LIIKUNTA, ULKOILU**

**POHJAVEDENPUISTO:
LÄHIULKOILU, METSÄT,
KALLIOMÄET, ULKOILUREITIT**

**MERI-RASTILAN TIE:
KAUPUNKIGALLERIA, TAIDE,
VALAISTUS, KATUAUKIOT**

Meri-Rastilan kaupunginosan vahvuudet ovat luonnonläheisyys ja merellisyys. Kaikissa alueen puistoissa luonto on voimakkaasti läsnä. Merellisyys korostuu Isossa Kallahdenpuistossa, mutta muualle Meri-Rastilaan merellisyys ei välity. Puistojen suunnittelussa nykyisiä luontoarvoja pyritään vaalimaan täydennysrakentamisen mahdollistamissa puitteissa, ja välittämään merellisyyttä myös kaupunginosan sisäosiin.

Meri-Rastilan julkiset ulkotilat luovat identiteettiä koko kaupunginosalle. Täydennysrakentamisen myötä on mahdol-

lisuus kohottaa alueen imagoa ja parantaa julkisten ulkotilojen laatutasoa. Puistojen ohella Meri-Rastilan tien katutila muodostaa merkittävän julkisen ulkotilan Meri-Rastilaan, ja toimii monelle kävijälle ensimmäisenä käyntikorttina alueelle. Suunnitelmassa luodaan suuntaviivoja Meri-Rastilan tien kaupunkikuvalliselle kehittämiselle ja esitellään maisema-arkkitehtonisia keinoja tunnistettavan visuaalisen ilmeen ja imagon luomiselle.

Meri-Rastilan puistot ovat eri luonteisia, ja niiden luontaisia vahvuuksia ja eroja korostetaan suunnitelmassa. Puistoille

luodaan paikan hengestä syntyvä oma tunnistettava identiteetti ja visuaalinen ilme, joka samalla vahvistaa kunkin osa-alueen omia erityispiirteitä osana kokonaisuutta. Haruspuistosta kehitetään kaupunginosan sydän, asukkaiden yhteinen olohuone johon pääosa uusista puistotoiminoista keskitetään. Ison Kallahdenpuiston vahvuutena on meren läheisyys ja uimaranta, sekä huvilakulttuurin tuoma historiallinen kerrostuma. Pohjavedenpuiston kallioluonto muodostaa asukkaille tärkeän lähimetsän. Ulkoilureitit yhdistävät puistot yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

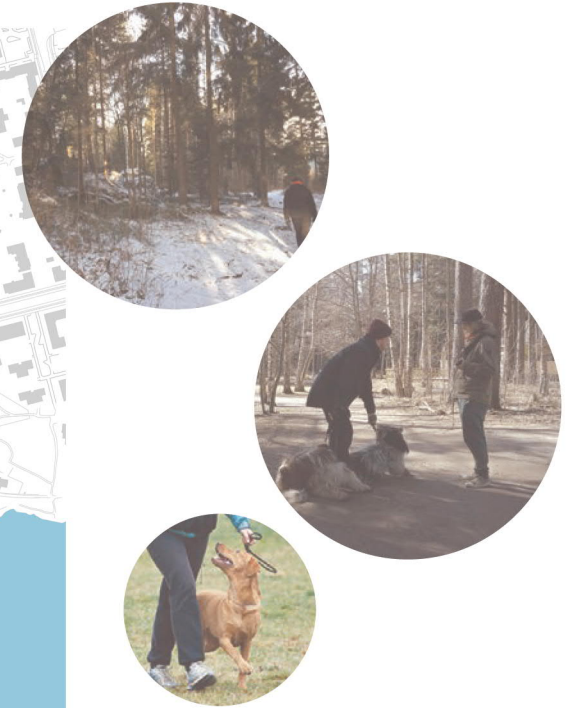
Puistojen visuaalinen ilme ja luonne heijastetaan Meri-Rastilan tielle rytmittäen katutilan eri luonteisiin alueisiin. Kadun ylittäviä yhteyksiä korostetaan kaupunkiaukioilla, alikulkujen ja puistokäytävien kohdilla puistojen elementeillä luodaan ilmettä myös katutilaan. Käytettävä kasvillisuus ja värimaailma viestivät lähiympäristöstä, kuten meren läheisyydestä. Taiteella ja valaistuksella luodaan persoonallinen ja tunnistettava katutila.

SUUNNITTELUKÄYTTÖ

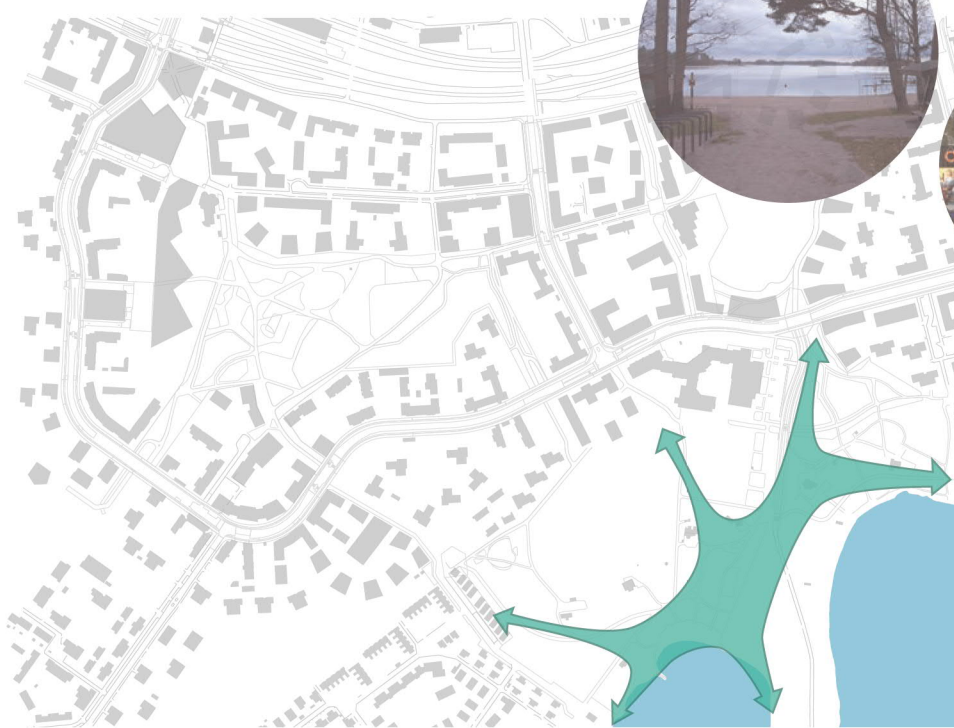
Toiminnallinen sydän, yhteinen olohuone

Lähiulkoilu, metsät, kalliomäet, ulkoilureitit

Meri, rantapuisto

Kulttuurihistoria, puutarhakulttuuri

YLEISSUUNNITELMA

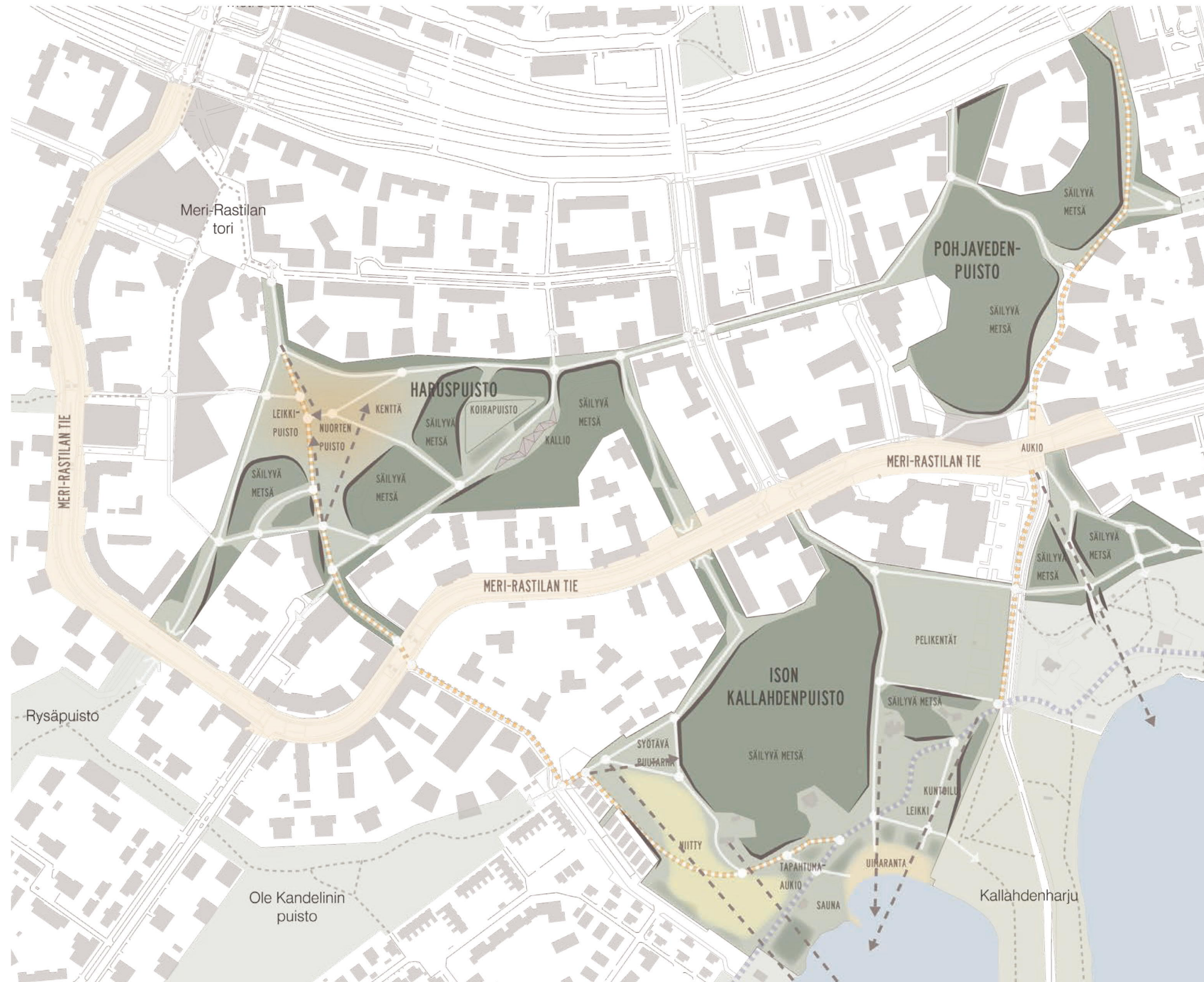
1. HARUSPUISTO

2. ISON KALLAHDENPUISTO

3. POHJAVEDENPUISTO

4. MERI-RASTILAN TIE

MAISEMATILAT JA KASVILLISUUS

Meri-Rastila on rakennettu metsäiselle selänteelle. Korkeimmat kohdat ja matalimmat alueet ovat jääneet viheralueiksi. Alue sijaitsee mereen työntyvällä niemellä, joten merkittäviä puroja ja jokia ei ole hulevesillä on lyhyt matka mereen.

Suurin osa Meri-Rastilan puistoista on tällä hetkellä metsäisiä. Rakennetut osat puistoa sijoittuvat Haruspuistoon ja liikuntatoiminnot Ison Kallahdenpuistoon. Tavoitteena on säilyttää metsä- ja niittyalueet luontoympäristönä ja sijoittaa uusia toimintoja pääasiassa Haruspuiston rakennettuihin osiin. Lisäksi on tarkoitus lisätä turvallisuuden tunnetta erityisesti turvattomana koetussa Haruspuistossa.

Meri-Rastilan puistoissa on useita luonnonltaan erityisen arvokkaita kohteita. Täydennysrakentamisen myötä puistoalueiden pinta-ala pienenee jonkin verran ja kulutus kasvaa. Puistojen suunnittelun haasteena on säilyttää luontoarvot samalla parantaen virkistysarvoja aiempaa ahtaammissa puistoissa.

Suunnittelualueella on neljä merkittävää puistoa: Haruspuisto, Ison Kallahdenpuisto, Pohjavedenpuisto ja Ullaksenpuisto. Ullaksenpuistosta suunnittelualueeseen kuuluu vain luoteisosaa. Puistot liittyvät toisiinsa kevyenliikenteen reitein, joista suurin osa on vehreitä ja metsäisiä. Haruspuistossa on eniten toimintoja kuten asukaspuisto, pelikenttä ja koirapuisto. Ison Kallahdenpuistossa sijaitsee uimaranta ja pelikenttiä. Muut puistot ovat luontoympäristöä. Puistot ovat rakennettu 90-luvulla ja ne alkavat olla peruskorjauksen tarpeessa.

Nyt uudistettavan asemakaavan alueella olevat puistot Haruspuisto, Ison Kallahdenpuisto ja Pohjavedenpuisto peruskorjataan. Meri-Rastilan tie uudistetaan ja erityisesti sen risteysalueita parannetaan viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseksi.

Maisemanhoidon suunnittelun lähtökohtia ovat puis-

PUISTOT JA MAISEMATILA

- Säilytettävä metsä puustoinen alue
- Avoin alue
- Muut lähiseudun puistot ja viheralueet
- Tärkeä näkymä
- Tärkeä tilaraja

tojen tilallisuuden korostaminen, reuna-
vyöhykkeiden täydentäminen, näkymien
avaaminen ja merellisyden korostaminen.
Metsäalueet ja eri luonteiset avoimet tilat
vuorottelevat, mistä muodostuu mielenkiin-
toinen tilallinen kokonaisuus. Suunnitelman
tavoitteena luoda Meri-Rastilan puistoista
tilallisesti ehjä kokonaisuus, jossa on mah-
dollista liikkua luonnonympäristössä tiiviissä
kaupunkirakenteessa.

Kasvillisuuden suunnittelun lähtökohtana
on biotooppipohjainen suunnittelu, jossa
istutettava lajisto vaalitaan kasvupaikan
mukaan, lisätään lajiston monimuotoisuut-
ta sekä käytetään alueella jo luonnostaan
viihtyviä kasvilajeja. Lajiston monimuotoi-
suuden säilyttäminen ja mahdollinen rikas-
tuttaminen on suunnittelua ohjaava tekijä.
Urbaniin ekologisen suunnittelun keinoin
herkimmillä alueilla, kuten kallioselän-
teillä, lajiston säilyminen turvataan tarvittaessa ra-
kenteellisesti ohjaamalla kulutus halutuille
reiteille. Uusien puistotoimintojen sijoitta-
misessa on huomioitu luontoarvot; pääosa
puistotoiminnoista on sijoitettu Haruspuis-
ton jo rakennetuille alueille.

Puistojen uudistamisen myötä niiden laatu-
tasoa nostetaan ja hoitoluokkia on tarpeen
tarkistaa.

Nykyiset hoitoluokat suunnittelualueella

	A2 KÄYTTÖVIHERALUE		C1 LÄHIMETSÄ
	A3 KÄYTTÖ- JA SUOJAVIHERALUE		C3 SUOJAMETSÄ
	B2 MAISEMANIITTY		E ERIKOISALUE
	B3 MAISEMANIITTY JA LAIDUNALUE		H HOITOLUOKITTELEMATON

Uudet hoitoluokat suunnittelualueella

	A2 KÄYTTÖVIHERALUE		C1.1 PUISTOMETSÄ
	A3 KÄYTTÖ- JA SUOJAVIHERALUE		C3 SUOJAMETSÄ
	B3 MAISEMANIITTY JA LAIDUNALUE		E ERIKOISALUE
	C1 LÄHIMETSÄ		H HOITOLUOKITTELEMATON

REITISTÖ JA TOIMINNOT

Meri-Rastilan puistojen reitistö on nykytilassa heikosti hahmotettava ja sisältää epäjatkuvuuskohtia. Suunnitelmassa on esitetty uusia reittejä täydentämään puuttuvia yhteyksiä ja otettu kantaa reittien keskinäiseen hierarkiaan. Reitistöä pyritään luomaan turvallinen, viihtyisä, luonteva ja helposti saavutettava. Täydennysrakentamisen myötä syntyy myös uusia reittitarpeita asukkaiden arkiliikkumiseen.

Suunnitelmassa on esitetty uusi tärkeä yhteys ostoskeskukselta Haruspuiston ja Ison Kallahdenpuiston läpi meren rantaan. Reittistä tehdään esteetön, talvikunnossapidetty ja valaistu yhteys. Toinen tärkeä meren rantaan johtava yhteys yhdistää Pohjavedenpuiston uudet asuinalueet Kallvikinniementietä ja Isoa Kallahdenpuistoa pitkin rantaan. Rantaan johtaville reiteille pyritään luodaan yhtenäinen meren läheisyydestä henkivä ilme, esimerkiksi materiaalien, väriytyksen ja istutusten avulla.

Rannan ulkoilureitti on tärkeä virkistysreitti, jonka valaistusta ja käytettävyyttä parannetaan. Reitin varteen voisi sijoittaa rantaluonnosta ja huvilakulttuurista kertovia opasteita.

PÄÄREITIT RANTAAN

- Uusi/uusittava puistoreitti
- Säilyvä puistoreitti
- Uusi pääreitit yhteys katualueella
- Säilyvä pääreitit yhteys katualueella

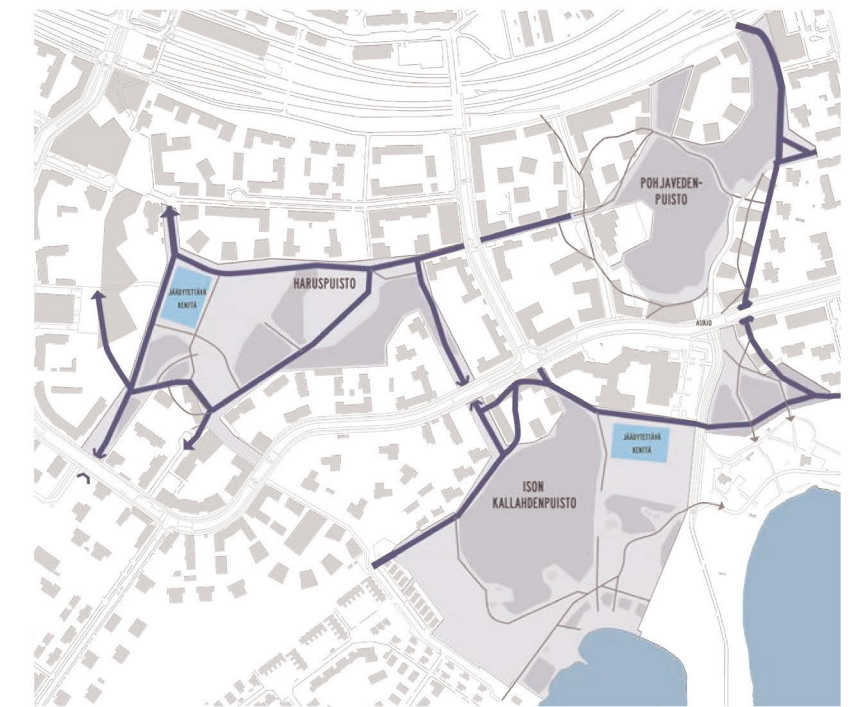
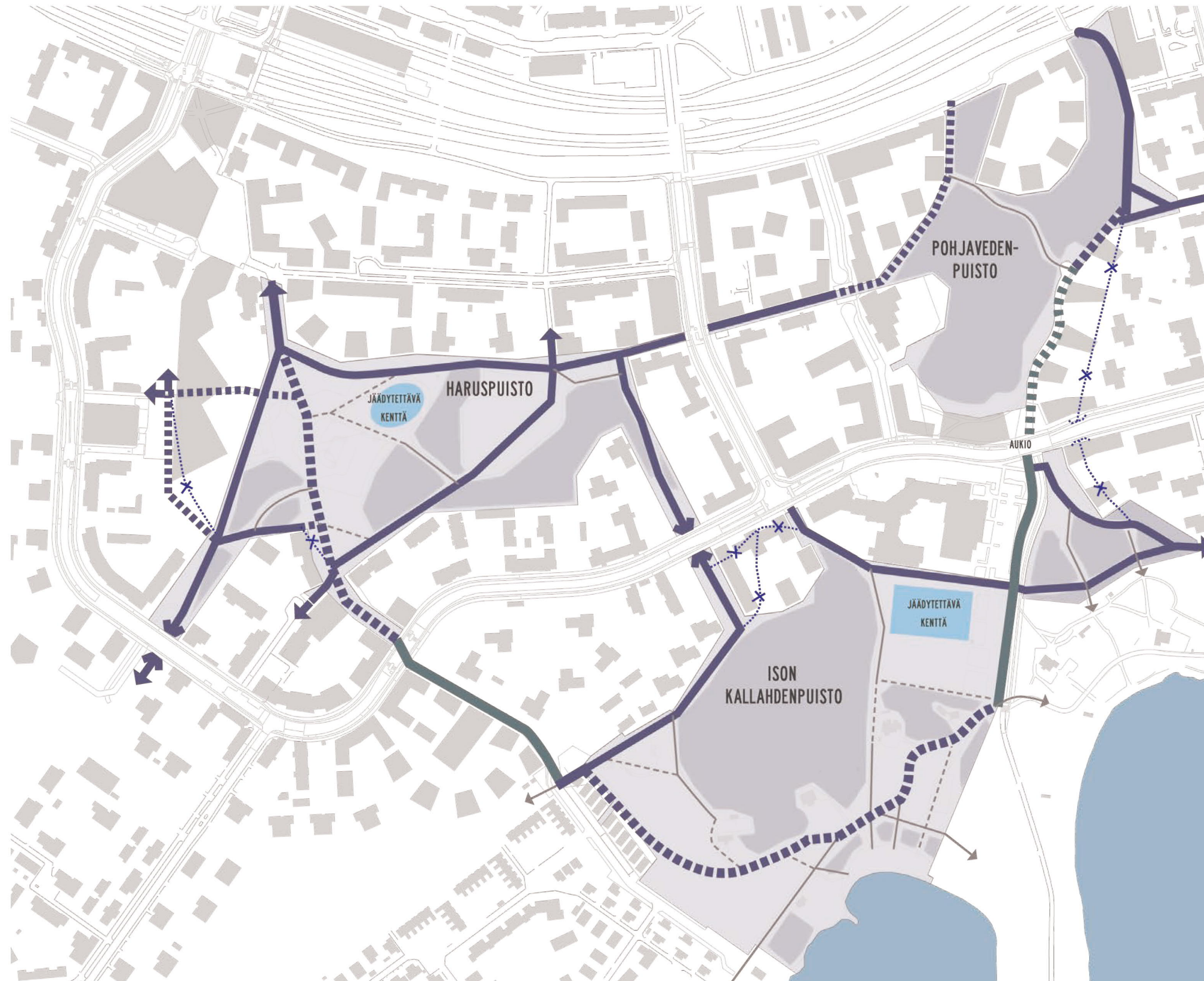
RANTAREITTI

- Nykyinen rantareitti, parannetaan

MUU REITTI

- Uusi/uusittava puistoreitti
- Säilyvä puistoreitti
- Uusi/uusittava polku
- Poistuva nykyinen puistoreitti

TALVIKÄYTTÖ

Nykyiset talvikunnossapidetyt reitit puistoalueella

Talvikunnossapidettyyn reitistöön on esitetty parannuksia. Tavoite on, että rantaan pääsee talvellakin ulkoilemaan aurattua ja hiekoitettua puistokäytävää pitkin.

Harupuiston uusi kenttä ja Kallvikinniementien varessa olevat pelikentät voidaan jäädättää talvisin. Haruspuistossa ja Pohjavedenpuistossa sijaitsee myös kaltevia avoimia rinteitä, joita voidaan talvisin käyttää ulkoiluun.

TALVIKUNNOSSAPIDETTÄVÄT PUISTOREITIT

- Uusi talvikunnossapidettävä puistoreitti
 Säilyvä talvikunnossapidettävä puistoreitti
- Uusi pääreitinyhteys katualueella
 Säilyvä pääreitinyhteys katualueella
- MUU REITTI**

 Uusi/uusittava puistoreitti - ei talvikunnossapittoa

 Säilyvä puistoreitti - ei talvikunnossapittoa
- Poistuva talvikunnossapidettävä reitti

PUISTOREITIT

Puiston nykyinen pääreitistö on pääosin valaistu. Uudet puistojen pääreitit, kuten rantaan johtava reitti, valaistaan. Muilta osin puistoreittien valaistusta ei lisätä etenkin metsäalueilla. Kentät tulevat muodostamaan laajat valaistut alueet puistomiljööseen.

RANTAREITTI

Rantavyöhyke on lepakkojen tärkeää elinympäristöä. Tämän vuoksi rantareittiä melontakeskuksen ohi lounaaseen ei valaista tai se valaistaan kevyesti lepakot huomioiden.

Valaistus suunnataan kohti maata ja valaistus sammutetaan kesäaikaan touko-elokuussa klo 22-06. Valaistustehon säätelyyn käytetään teknisiä ratkaisuja

ERIKOISVALAISTUS

Puistojen erityispiirteet nostetaan näkyviin myös pimeään aikaan valaistuksen keinoin.

Ison Kallahdenpuiston huviloita ja niiden pihapiirejä korostetaan erikoivalaistuksella, esimerkiksi julkisivuvalaistuksella tai valaisemalla pihapiirin yksittäispuita.

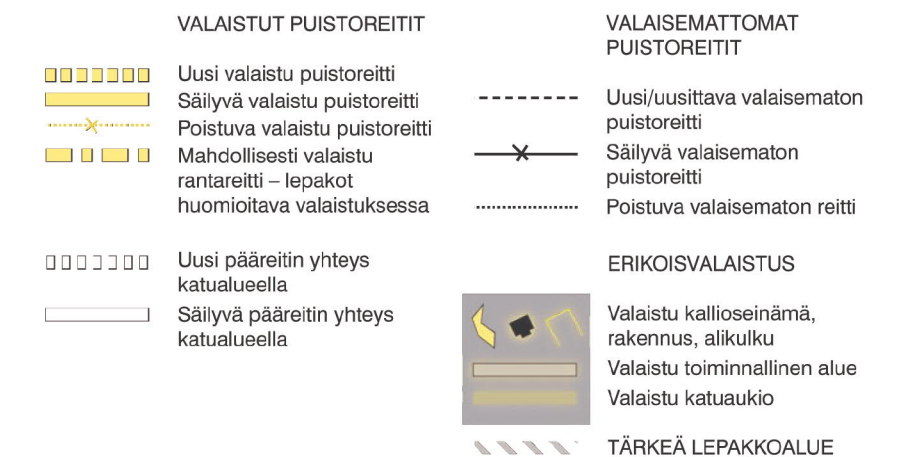
Haruspuistossa, Pohjavedenpuistossa ja Ison Kallahdenpuiston kallioseinänteiden avokalliorinteet valaistaan.

Myös puistossa ja katujen varressa kasvavia hienoja yksittäispuita ehdotetaan valaistaviksi. Valaistavat puut määritellään tarkemmin jatkosuunnittelussa.

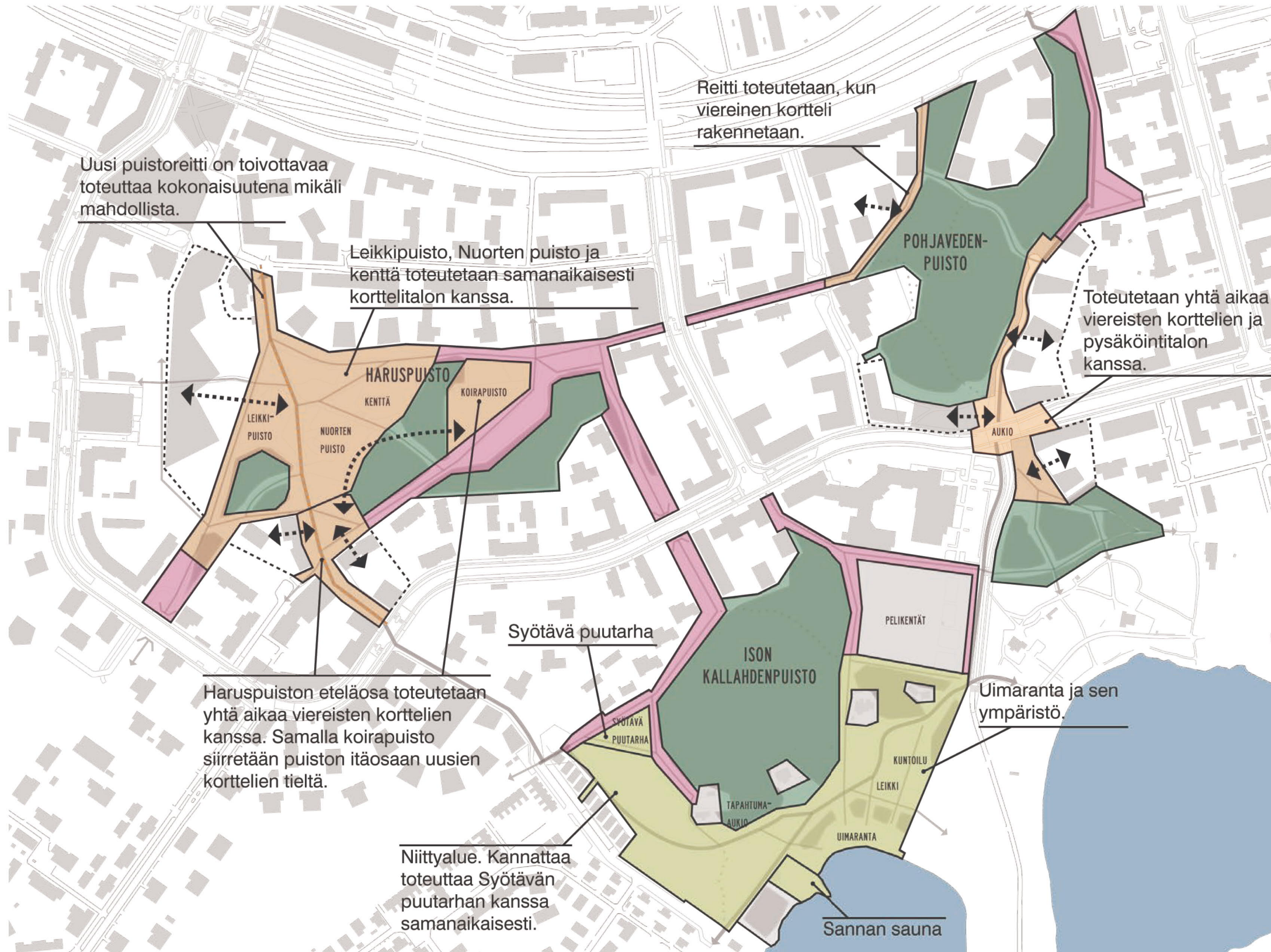
KATUAUKIOT, ALIKULKUKÄYTÄVÄT JA MERI-RASTILAN TIE

Katuaukiot valaistaan muusta katutilasta erottuvalla tavalla. Meri-Rastilan tielle luodaan identiteettiä myös valaistusratkaisuilla, ja esimerkiksi valaisinmalliksi ehdotetaan tavallisuudesta poikkeavaa pylvästä.

Alikulkujen valaistukseen panostetaan. Valaistusratkaisu voisi esimerkiksi korostaa puiston jatkuvuutta kadun ali, esimerkiksi valaisemalla epäsuorasti puun lehvästön tunnelmaa alikulkuihin.

RAKENTAMISEN VAIHEISTUS

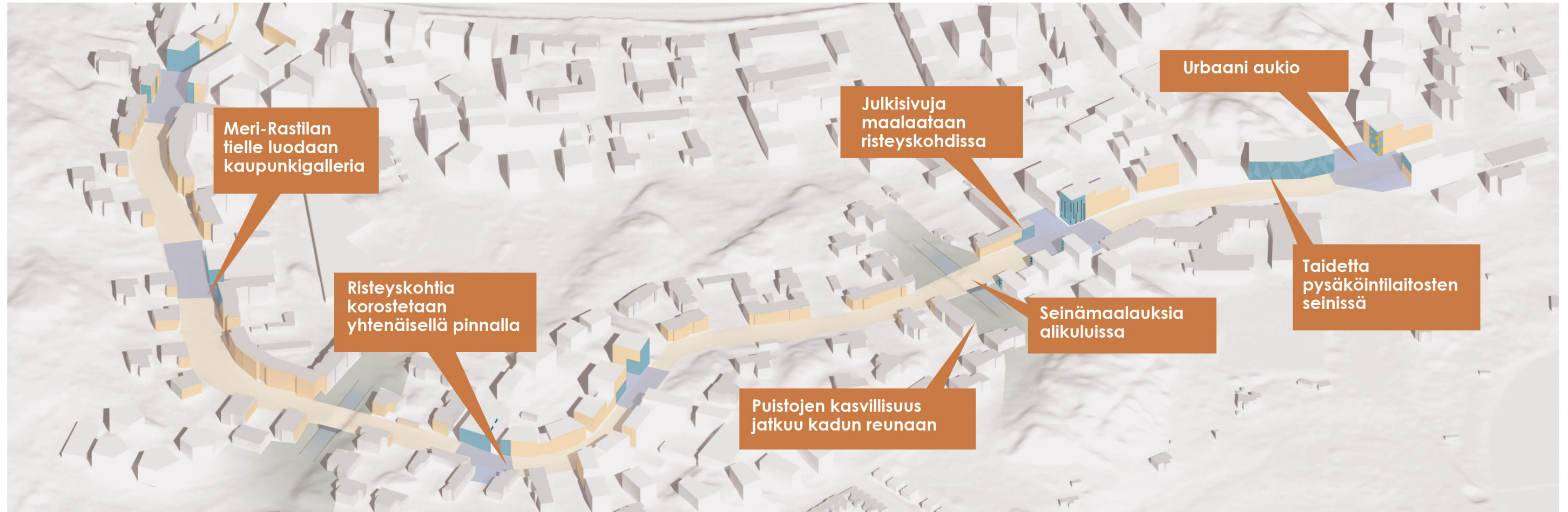

Puistojen rakentaminen on mahdollista toteuttaa vaiheittain. Monelta osin puistorakentaminen on kytköksissä uudisrakentamisen aikatauluihin. Oheisessa kaaviossa on esitetty osa-alueita, jotka voidaan toteuttaa toisistaan irrallisina osina.

MERKINNÄT

- Toteutus läheisten rakennusprojektien kanssa samanaikaisesti.
- Nykyiset säilyvät reitit. Perusparannusta. Toteutusaikataulu joustava.
- Voidaan toteuttaa muista hankkeista riippumatta. Toteutusaikataulu joustava.
- Ei muutoksia lukuun ottamatta maisemanhoitoa.

4. MERI-RASTILAN TIEN IDEASUUNNITELMA

LIIKENNESUUNNITTELMALUONNOS JA TAVOITTEET

Kaavaluonnoksen yhteydessä on tehty liikennesuunnitelmaluonnos, joka sisältää uusia katuja ja muutoksia Meri-Rastilan tiehen. Meri-Rastilan tien linjausta muutetaan muutamassa kohdassa, Ullaksenpuiston ja Pohjavedenpuiston välinen alikulku poistetaan ja muutetaan aukiomaiseksi tasoylikykseksi, kadun varrelle lisätään vieraspysäköintipaikkoja, puut uusitaan sekä bussipysäkkien sijainteja ja määrää muutetaan vastaamaan runkolinjan tarpeita. Nämä järjestelyt muuttavat Meri-Rastilan tietä rauhallisemman luonteiseksi. Lisäksi pitkää katua rytmitetään jalankulun solmupisteiden kohdissa maisema-arkkitehtonisin keinoin.

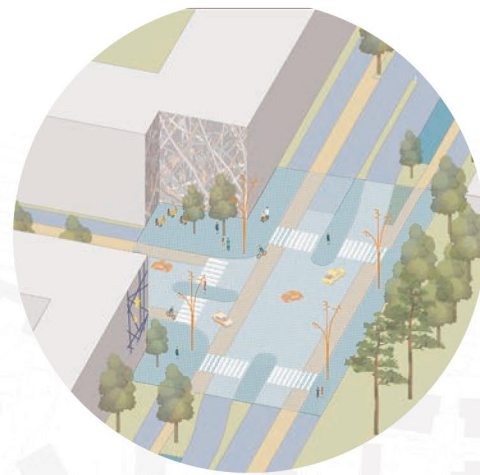
Viheryhteyksien ja katujen risteämiä, aukioita ja muita katuymppäristöä kehitetään täydennysrakentamisen yhteydessä. Etenkin katualueella risteäviä jalankulku- ja pyörävyliä korostetaan katuymppäristössä, niin että suunnistaminen ja tunnistaminen alueella helpottuvat, ja että kadun ylitys sujuu mahdollisimman luontevasti. Kävelyreitistön loogisuutta ja houkuttelevuutta kehitetään myös olemassa olevilla aukioilla.

Meri-Rastilan tien katutilan ja – kasvillisuuden suunnittelua ohjaamaan luodaan periaatteet. Meri-Rastilan tielle määritetään uusi imago ja laatutaso. Orientoitavuutta parannetaan suunnitte-

lemalla tärkeät solmukohdat urbaaneiksi aukioksi, jota korostetaan pintamateriaalilla ja valaistuksella.

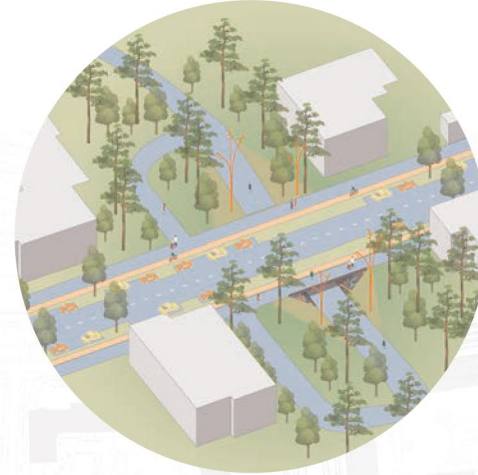
Innovatiivisella katutilan kasvillisuuden suunnittelulla voidaan nostaa alueen imagoa ja luoda uutta identiteettiä ja ilmettä alueen keskeiselle kokoojakadulle. Yleissuunnitelmatasoiset maisemalliset periaatteet luodaan liikennesuunnitelman pohjalta. Keskeinen rooli Meri-Rastilan tien tunnelmassa on jatkossa katuilla, parantuneilla ja viihtyisämmillä alikuluilla ja aukiomaisilla risteyskohdilla. Aukioiden yhteydessä myös talojen julkisivuja voidaan elävöittää.

IDEASUUNNITELMA 1:4000

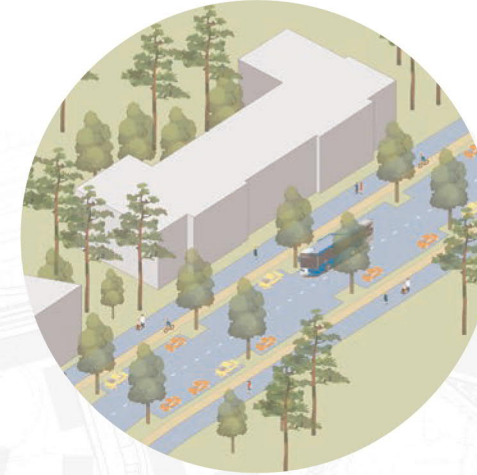
KATUAUKIOT

- Yhteinäinen kivetty ja korotettu alue risteysalueella
- Erikoisvalaistus
- Julkisivutaide rajaavissa rakennuksissa
- Väljempi ja vapaamuotoisempi kasvillisuus

ALIKULUT

- Seinämaalaukset
- Erikoisvalaistus
- Puiston kasvillisuus ja vehreys jatkuu kadun reunaan

KADUN VARRET

- Katutilaa reunustavat katu-puurivit
- Kadunvarsipysäköinti katu-puiden välissä
- Ajonopeuksia lasketaan

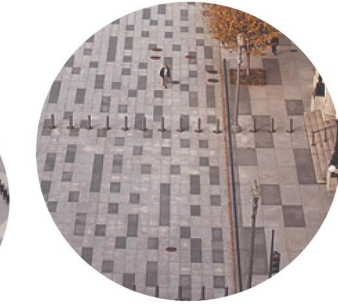
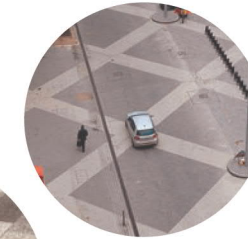
Seinämaalaukset pysäköintilaitoksissa

Taidetta uusiin ja säilyviin julkisivuihin

Kiveys toistaa kalusteiden väriä

Tunnistettava omaleimainen kiveys

Yksivärisiksi maalatut värikkäät pöytäryhmät ja penkit

KAUPUNKIGALLERIA

Meri-Rastilan tien katutilan ilme ja mittakaava muuttuu merkittävästi täydennysrakentamisen myötä. Uudet rakennukset mahdollistavat muutoksen. Katutilasta kehitetään kaupunkigalleria, joka muodostaa kulkijalle kiinnostavia näkymiä ja helpottaa orientoituvuutta.

Etenkin uusien pysäköintilaitoksien laajat seinäpinnat tarjoavat mahdollisuuksia julkisivutaiteeseen, graffitigalleriaan ja valotaiteen syntymiseen. Risteysalueille rakennettävien uusien asuinrakennusten suunnittelussa taide tulee olla osana julkisivujen arkkitehtisuunnittelua, ja värisuunnitteluun tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Meri-Rastilan

tien mutkitteleva linjaus korostaa näkymien päätteitä, ja etenkin kaupunkikuvallisesti merkittävien rakennusten julkisivuihin tulisi kaavassa velvoittaa nivomaan taide osaksi suunnitteluprosessia.

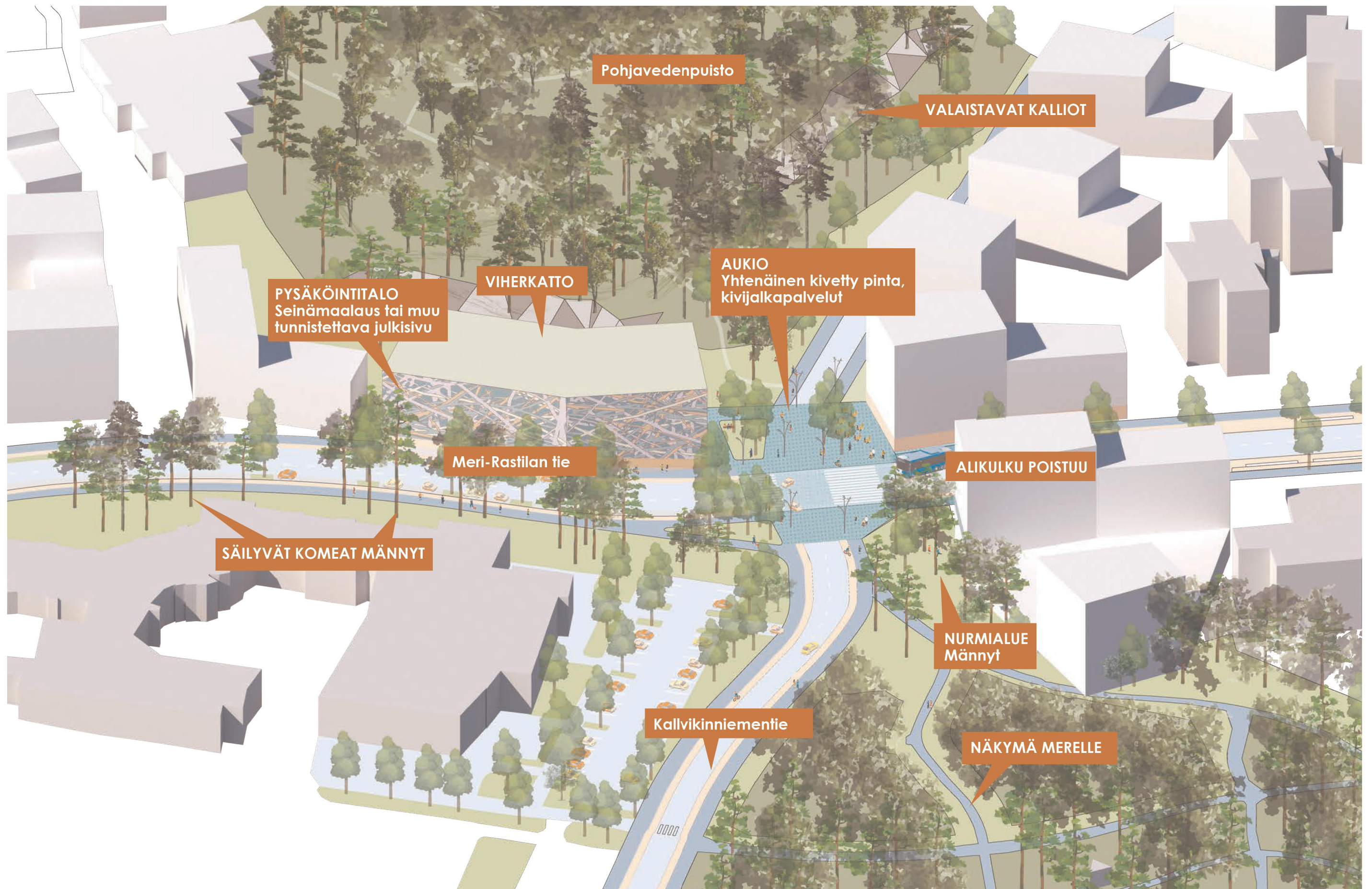
Myös nykyisten rakennusten julkisivuja voidaan kuvittaa julkisivutaiteella ja muraaleilla. Taloyhtiöitä ja kiinteistöjen omistajia kannustetaan luomaan omasta kotitalostaan tunnistettava elementti osaksi kaupunkigalleriaa.

Taideteoksien teemoissa korostetaan merellisyttä ja luonnonläheisyyttä

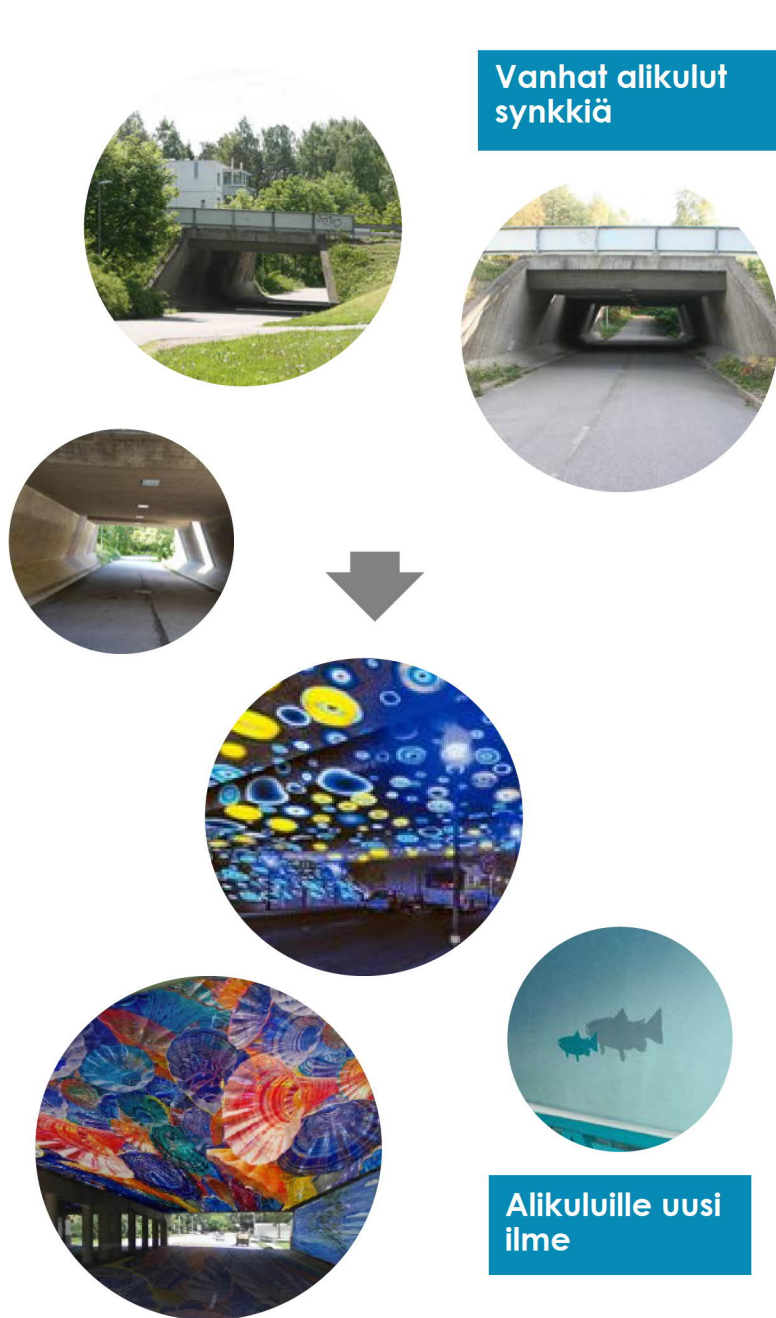
KATUAUKIOT

Meri-Rastilan tien orientoitavuutta parannetaan korostamalla tärkeitä solmukohtia suunnittelun keinoin. Etenkin katualueella risteäviä jalankulku- ja pyöräväyliä korostetaan katu ympäristössä niin, että suunnistaminen ja tunnistaminen alueella helpottuvat sekä kadun ylitys sujuu mahdollisimman luontevasti. Kävelyreitistön loogisuutta ja houkuttelevuutta kehitetään myös olemassa olevilla aukioilla.

Katuaukioita ja bussipysäkkien kohtia korostetaan kiveyksellä ja kiinnostavalla pinnan kuvioinnilla. Kadun kalustus toteutetaan kestäville laadukkailla ratkaisuille. Katuaukioiden suunnitteluun yhtenäisenä kokonaisuutena tonttialueiden kanssa, jolloin sama pinnoite ja suunnittelulementit jatkuvat julkisivulinjaan saakka. Parhaimmillaan julkisivujen materiaali- ja värimaailma heijastuu aukiolle ja ne muodostaa yhtenäisen kokonaistaideteoksen.

Kallvikinniementien ja Meri-Rastilan tien risteys

Vanhat alikulut synkkiä

Katu rajataan katupuurivein

Alikulkuja rajaavat puut valaistaan

Valaistuksella luodaan urbaania tunnelmaa risteyksiin

Alikuluille uusi ilme

Kasvillisuus valitaan paikan luonteeseen sopien, esim. merellisiä lajeja suosien

ALIKULKUKÄYTÄVÄT

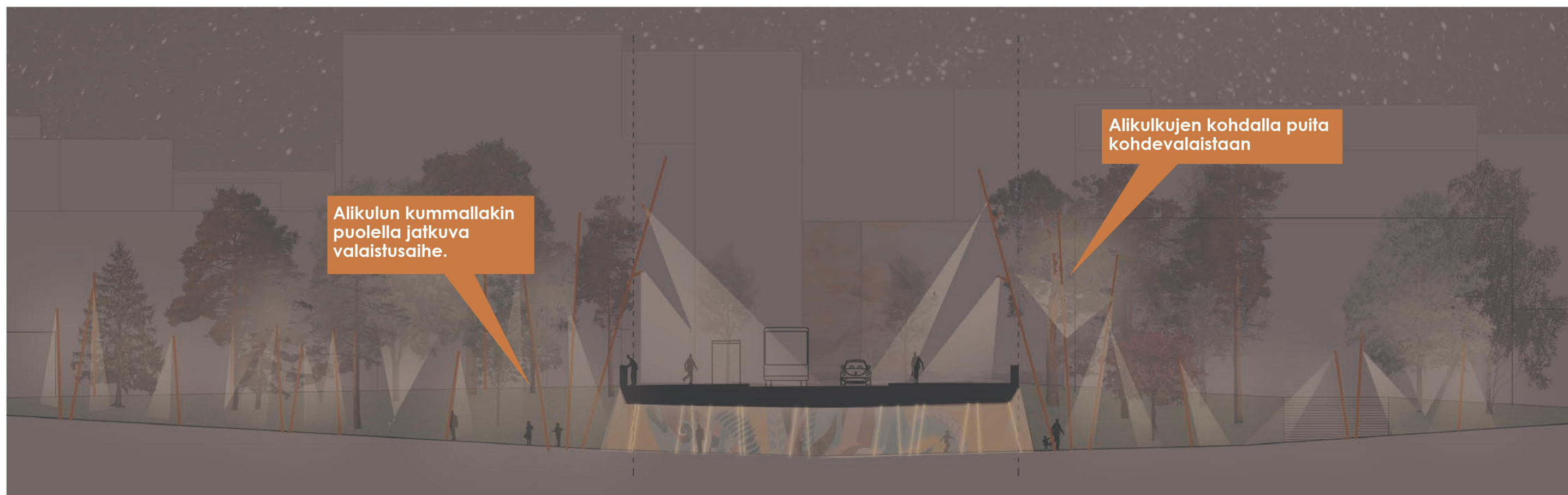
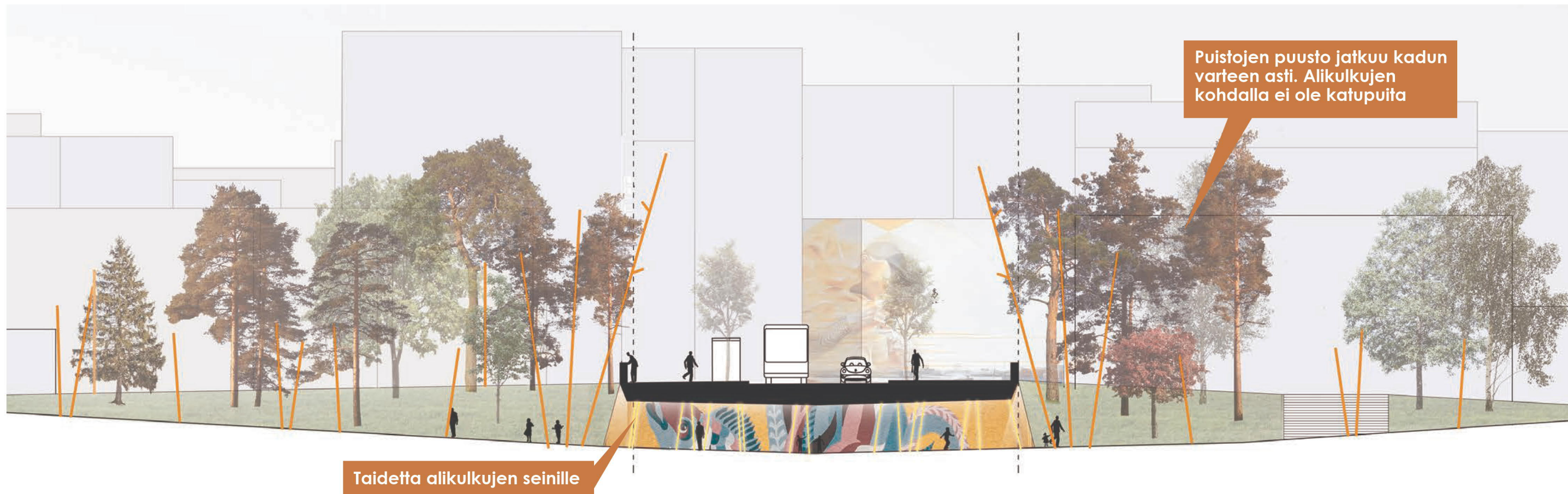
Alikulkukäytävien kautta ulkoilureitit ja viheryhteydet jatkuvat Meri-Rastilan tien ali. Alikulkukäytävien visuaaliseen ilmeeseen panostetaan: seinäpinnat maalataan erillisenä taideprojektina, johon voidaan osallistaa myös alueen nuoria. Valaistusta parannetaan turvallisuuden tunteen lisäämiseksi. Erikoisvalaistuksella korostetaan viheralueiden jatkuvuutta ja luodaan tunnistettavaa ilmettä myös Meri-Rastilan tielle.

KASVILLISUUS

Meri-Rastilan tien liikennesuunnitelmaluonnoksessa kadulle lisätään vieraspysäköintipaikkoja ja kadun kasvillisuus uusitaan. Kadulle istutetaan uudet katupuut. Puut rytmitetään perustilanteissa pysäköintipaikkojen väleihin, mutta aukioilla ja risteyksissä puut sommitellaan vapaamuotoisemmiksi ryhmiksi. Puulajit valitaan kuhunkin kohtaan ympäröivät luonnon ja tilanteen mukaan: eri puulajeilla jaksotetaan katutilaa ja parannetaan orientoituvuutta. Esimerkiksi merelle johtavien reittien risteyksissä kuten Harbonkadun ja Kallvikinniementien katuaukioilla, käytetään merellisyydestä viestiviä lajeja, kuten heiniä ja mäntyjä.

VALAISTUS

Meri-Rastilan tien valaistus uusitaan. Valaisinpylvääksi valitaan erikoispylväs, jolla saadaan luotua kadulle oma tunnistettava ilme. Katuaukioita korostetaan valaistuksen keinoin. Kadun varressa kasvavia komeita puita tai kallioita korostetaan erikoisvalaistuksella. Alikulkuja rajaavien puiden lehvästöt valaistaan.

5. HARUSPUISTO

SUUNNITTELUN LÄHTÖ- KOHDAT JA TAVOITTEET

NYKYTILA

Haruspuisto on asuinkerrostalojen rajaama puisto- ja metsäalue keskellä Meri-Rastilaa. Haruspuisto koostuu Rastbölen kartanon entiselle pellolle istutetusta koivikosta, kallioisesta metsästä sekä rakennetusta puistoalueesta. Nykyisellään puisto jakaantuu keskellä sijaitsevaan toiminnalliseen alueeseen, jossa on leikkipuisto ja pelikenttä, sekä toiminnallista aluetta kiertäviin metsäisiin selänteisiin, joilla sijaitsee koirapuisto ja ulkoilureitit.

Leikkipuisto Haruspuistossa sijaitsee kahluuallas, erilaisia leikkelineitä, jalkapallo- ja koripallokenttä sekä vuonna 2012 rakennettu betoninen skeittiparkki. Talvisin pelikenttä jäädytetään luistinradaksi ja puistosta löytyy myös pulkkamäki. Leikkipuiston yhteydessä on erillisessä rakennuksessa sisätiloja, jossa järjestetään ohjelmaa ja jonka tiloja on mahdollista myös vuokrata asukastoimintaan.

Haruspuisto on yleisilmeeltään kulunut ja on selvästi peruskorjauksen tarpeessa. Puiston kasvillisuus on peittävää ja valaistus huono, minkä vuoksi puisto koetaan turvattomaksi etenkin pimeällä.

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Asemakaavaaluonnoksessa Haruspuiston eteläosaan on esitetty uusia asuinkortteleita, ja osalle puistoon rajautuvista tonteista mahdollistetaan nykyisten rakennusten purkaminen ja korvaaminen korkeammilla uudisrakennuksilla. Alueen asukasmäärän kasvaessa puiston käyttö ja kulutus kasvaa.

Nykyinen koulurakennus on tarkoitus purkaa ja rakentaa tilalle uusi laajempi korttelitalo. Uuteen korttelitaloon voisi sijoittua koulun lisäksi nuorisotilat, päiväkoti ja leikkipuiston sisätilat, sillä vanha Haruspuiston leikkipuistorakennus aiotaan purkaa. Leikkipuiston sisätilojen siirtyminen uuteen korttelitaloon aiheuttaa lähes koko puiston toimintojen uudelleen sijoittelun, kun leikkipuisto ja pelikenttä vaihtavat paikkaa.

TAVOITTEET

- Reitistön parantaminen
- Leikkipuisto Haruspuisto: Yleiset kehityslinjaukset ja laatutaso leikkipuiston peruskorjauksen suunnittelua varten
- Toimintojen kehittäminen: erityisesti lapset ja nuoret
- Koirapuiston siirto
- Meri-Rastilan identiteetti: merellisyys, monikulttuurisuus, monimuotoisuus
- Koulun kenttä ja avoimet nurmialueet
- Esteettömyys: erityisesti reitti, joka johtaa metroasemalta meren rantaan, eli Harbonkadulle
- Valaistuksen kehittäminen, myös mahdollinen valotaide tai erikoisvalaistus

HARUSPUISTO - KONSEPTI

Keskeinen toiminnallinen puistotila

Tapaamispaikka, hengailupaikka

Mahdollisuus tapahtumiin ja harrastustoimintaan

Vapaaseen oleskeluun puistonurmi, piknikpuisto

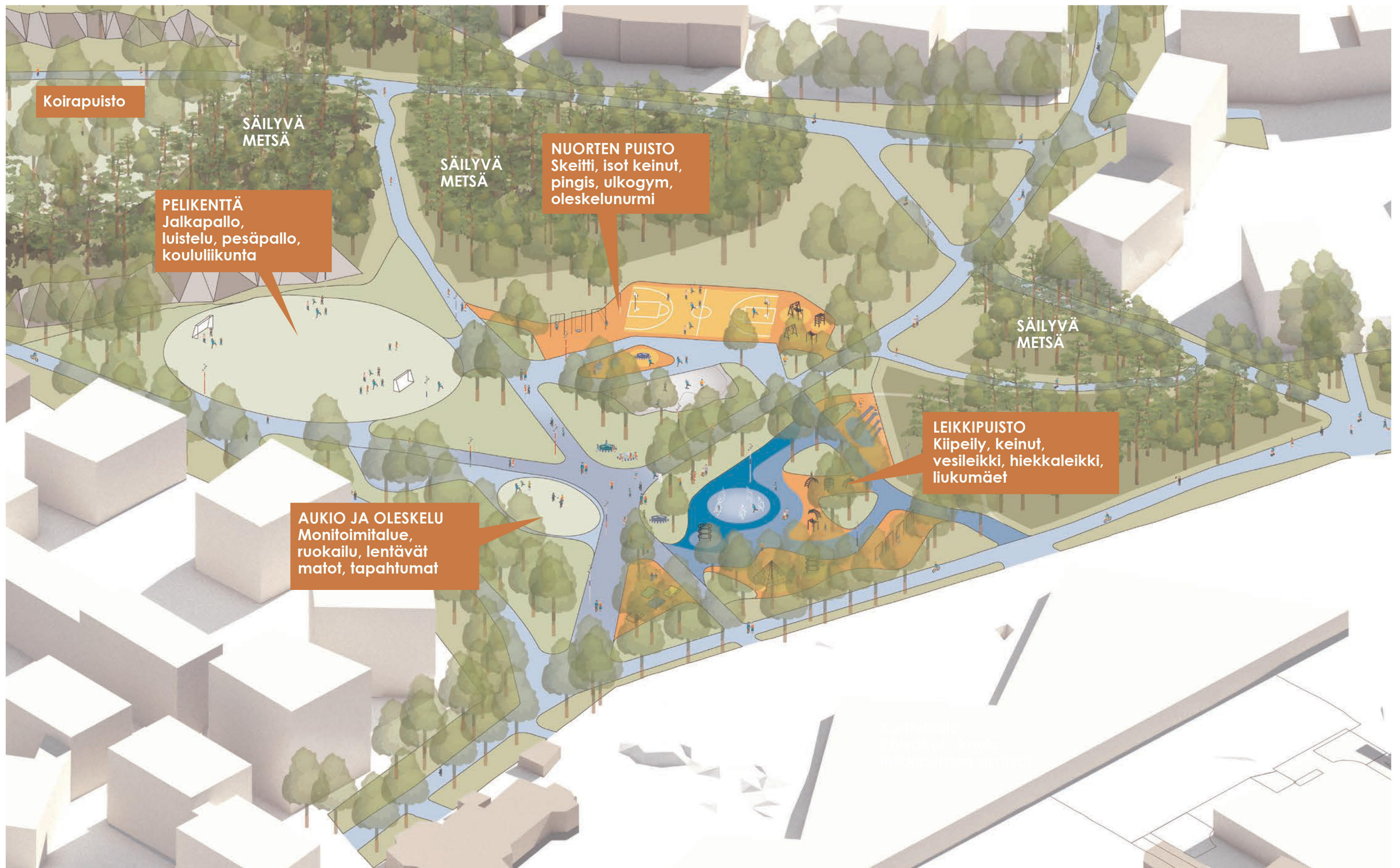

MERI-RASTILAN SYDÄN, YHTEINEN OLOHUONE

Haruspuisto, ei mittakaavassa

SUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI

YHTEINEN OLOHUONE

Haruspuiston toiminnot keskitetään puiston ytimeen. Toiminnallista aluetta avataan maisemallisesti ja se valaistetaan selkästi, jotta nyt turvattomana koetut alueet koettaisiin turvallisemmiksi. Leikkipuisto ja pelikenttä vaihtavat paikkoja, sillä leikkipuistorakennuksen toiminnot sijoitetaan uuteen korttelitaloon. Puiston keskipiste on tapahtuma-aukio, jonka ympärille toiminnot sijoittuvat.

Suunnitelmissa on huomioitu eri ikäiset puiston käyttäjät. Lapsilla ja nuorilla on puistossa omat alueensa ja puiston reittien esteettömyyttä parannetaan. Puiston keskusaukio tarjoaa eri ikäisille kaupunkilaisille kohtauspaikan.

LEIKKIPUISTO

Leikkipuisto sijoitetaan uuden korttelitalon edustalle puiston länsireunaan. Myös vieressä sijaitseva päiväkotikiikuri voi käyttää leikkipuistoa. Puistoon rakennetaan monipuolisesti leikkitoimintoja, ja leikkipuiston välineet uusitaan. Leikkipuisto pidetään maisemallisesti avoimena, ja tarvittaessa leikkialue voidaan rajata kevyellä aidalla, jotta se saadaan rauhoitettua pyöräliikenteeltä. Kulkuhdyet korttelitaloon ja muualle puistoon korostetaan kiveyksellä tai symbolisella suojiemerkinnällä, jotta läpiajavien pyörien vauhtia saadaan hidastettua. Leikkipuiston vieressä olevaan metsään rakennetaan seikkailureitti lapsille. Nykyisen leikkipuiston majakka siirretään tai rakennetaan uudestaan uuteen leikkipuistoon.

VESILEIKKI

Nykyinen kahluuallas ei enää voi toimia vesialtaana, kun leikkipuisto siirtyy uuteen sijaintiin. Allas aiheuttaa myös hygienihaastetta, jonka vuoksi Helsinki ei ole enää rakentanut uusia altaita puistoihin. Uuteen leikkipuistoon rakennetaan vesileikkipaikka, jossa vesi suihkuu esimerkiksi erilaisista suihkuista. Kivikon Kipinäpuiston vesileikkipaikka perustuu vastaavaan malliin ja siitä on ollut hyviä kokemuksia. Nykyinen kahluuallasta kaukalo säilytetään ja muutetaan pelialueeksi.

PELIKENTÄ

Pelikenttä siirtyy leikkipuiston tieltä puiston toiselle laidalle. Kentästä tehdään ovaalin muotoinen ja se pinnoitetaan hiekkatekonurmella. Ovaali kenttä mahdollistaa edelleen jalkapallon pelaamisen, mutta kannustaa myös muuhun liikuntaan. Pelikentän koko säilyy pääpiirteissään nykyisellään. Kenttä on mahdollista jäädyttää talvella. Kenttää ympäröivät nurminteet tarjoavat mahdollisuuksia oleskeluun.

NUORTEN PUISTO

Nuorten puistoon sijoittuvat säilytettävä skeittipaikka, uusi koripallokenttä tai miniareena, suuret keinut ja pingispöytiä. Myös interaktiivisen pelaamisen toimintoja suositellaan sijoitettavaksi nuorten puistoon. Alueella tavoitellaan urbaania ja värikästä ilmettä.

Haruspuisto 1:1000

KOIRAPUISTO

Koirapuisto siirretään uuden täydennysrakentamisen vierestä puiston itäosaan. Sijoittelua rajoittaa etäisyys nykyisiin asuintaloihin, joka suunnitelmassa on noin 40 m. Koirapuistoon tehdään erilliset aitaukset pienille ja suurille koirille. Nykyistä puustoa ja avokalliota säästetään, ja aita sovitetaan maastoon. Koirapuistoa sivuavan ulkoilureitin ilme säilytetään puustoisena.

REITISTÖ

Haruspuiston reunoilla kiertävät reitit säilyvät pääosin nykyisellään. Puiston läpi Meri-Rastilan torin suunnasta kohti merta rakennetaan uusi esteetön puistokäytävä Harbonpolku, jonka varrella sijaitsevat suurin osa puiston toiminnoista. Harbonpolkua korostetaan värikkäillä kalusteilla ja värikkäillä valaisinylväillä. Myös muita puiston läpi kulkevia reittejä linjataan uudestaan, koska leikkipuisto ja kenttä vaihtavat paikkoja.

Halkaisijanpolku ja Rikkipolku säilyvät asfalttipäällysteisenä. Harbonpolku on aukion kohdalla kivetty ja muuten asfalttipäällysteinen.

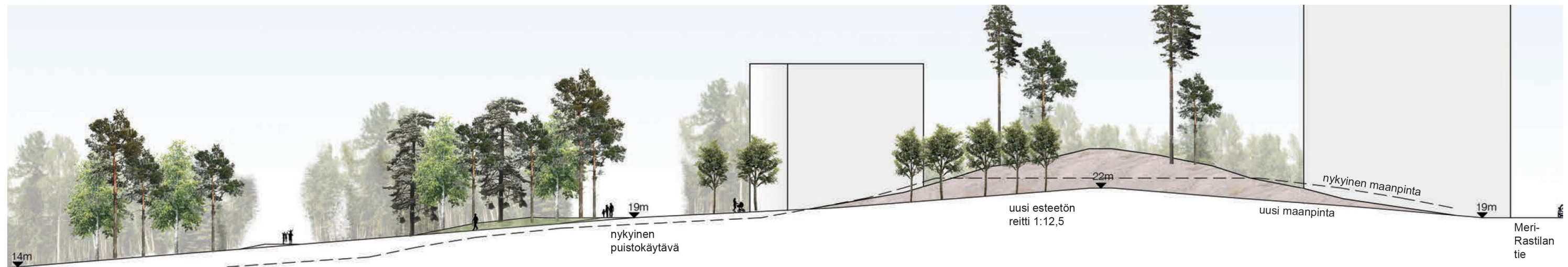
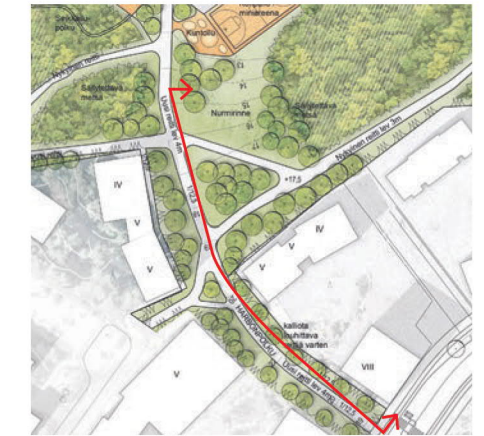
KASVILLISUUS JA MAISEMANHOITO

Metsäiset alueet säilytetään pääosin metsäisinä. Myös puistoa reunustavat koivikot säästetään. Toiminnallisilla alueilla varjoisuutta vähennetään ja maisemasta tehdään avoimempaa turvallisuudentunteen lisäämiseksi. Kentän ja leikkipuiston väliin tulee nurmipintoja, joita Meri-Rastilan puistoissa ei toistaiseksi ole juuri ollut.

Harbonpolun varren istutettavan kasvillisuuden kasvivalinnoissa voidaan käyttää viitteitä merellisyydestä esim. sinisävyyisten heinien tai yksittäin istutettavien pajujen muodossa.

Vuosaaren eteläosan luonnonhoitosuunnitelma 2012-2021 kattaa myös Haruspuiston metsäiset alueet.

Leikkauskohta. Ei mittakaavassa.

Pituusleikkaus Harbonpolusta kohti merta. Ei mittakaavassa.

VISUAALINEN ILME

Haruspuisto jakautuu ilmeeltään kahteen osaan.

1) Leikkipuiston, nuorten puiston ja kentän ympäristö on avoin ja värikäs. Kalusteissa, varusteissa ja pintamateriaaleissa käytetään puiston teemavärejä, jotka määritellään tarkemmin myöhemmässä suunnittelussa. Tavoitteena on, että tehostevärit olisi- vat samoja puiston eri osissa.

Toiminnallisille alueille luodaan omaleimaista ilmettä erityiskalusteiden avulla. Paikkaan suunnitellut oleskelukalusteet voidaan toteuttaa esimerkiksi yhteistyönä taidekoordinaattorin kanssa tai vuorovaikutushankkeena yhdessä asukkaiden kanssa. Aihe voi- si kummuta alueen monikulttuurisuudesta.

Merellisyyttä on mahdollista viestiä Harbonpolun asfalttipinnan kuvioinnilla, joka voidaan toteuttaa yhdessä graafikon kanssa.

2) Puistoa kiertävien reittien varrella kalusteiden ja varusteiden väri- tystä on maanläheinen. Tunnelma on luonnonläheinen ja pit- kälti nykyisenkaltainen.

VALAISTUS

Puiston valaistusta parannetaan ja kentistä muodostuu laajat yhtenäiset valoalueet puistoon. Uusille pääreiteille rakennetaan valaistus, ja säilytettävien reittien valaistus uusitaan nykytekni- kan mukaiseksi. Valaistut reitit ohjaavat kulkua kohti rantaa ja Meri-Rastilan tietä. Haruspuiston jatkumista muille puistoalueille voidaan korostaa myös alikulkujen valaistuksessa.

Kallioseinäjä valaistetaan ja komeita yksittäispuita nostetaan esiin kohdevalaistuksella.

TALVIKÄYTTÖ

Puiston pääreitit ovat talvikunnossapidettäviä. Ovaalinmuotoinen kenttä jäädytetään talvella. Puiston eteläosassa rinne säilytetään osin avoimena ja se voi toimia pulkkamäkenä lumiseen aikaan.

PINTAMATERIAALIT

- Puistoreittien pintamateriaalit pääosin asfaltti ja kivituhka
- Tapahtuma-aukio kivetään. Harbonpolkua korostetaan kive- ysaihein tai asfalttimaalauksin
- Leikki- ja liikuntapuistoalueilla värikkäät pintamateriaalit

KALUSTEET JA RAKENTEET

- Värikkäät leikkivälineet ja kalusteet toistavat puiston teema- värejä
- Tapahtuma-aukiolla omaileimaisia paikkaan suunniteltuja kalusteita
- Harbonpolkua korostetaan erikoisvalaisinpylväin

KASVILLISUUS

- Metsäiset alueet säilytetään pääosin metsäisinä
- Toiminnallisilla alueilla avoimempi kasvillisuus turvallisuus- tunteen lisäämiseksi
- Nurmipintaiset kummut rajaavat kenttiä ja oleskelualueita

LENTÄVILLÄ MATOILLA MAAILMAN ÄÄRIIN

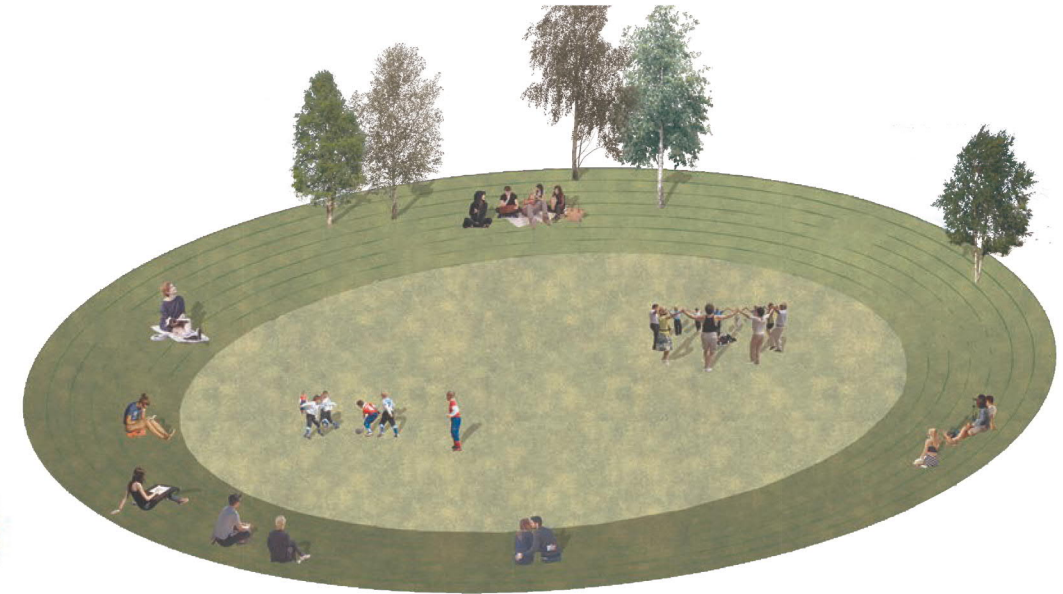
Esimerkkejä mattojen mahdollisuuksista: pikselöity räsymatto, suomalainen ryjy, marokkolainen mosaiikki, virolainen raitatekstiili sekä persialainen matto.

SUURET PÖYDÄT PIDOILLE JA TAPAHTUMILLE

MONIKÄYTTÖINEN KENTTÄ KAIKILLE MERIRASTILALAISILLE

Liikuntatunti, aamujooga, auringonotto, jalkapallo, pesäpallo, kriketti, kroketti, konsertti

KALUSTEIDEN ILME JA VÄRIPALETTI

PENKIT

Esim. Nola - Parco (Vitero)

LEIKKIVÄLINEET

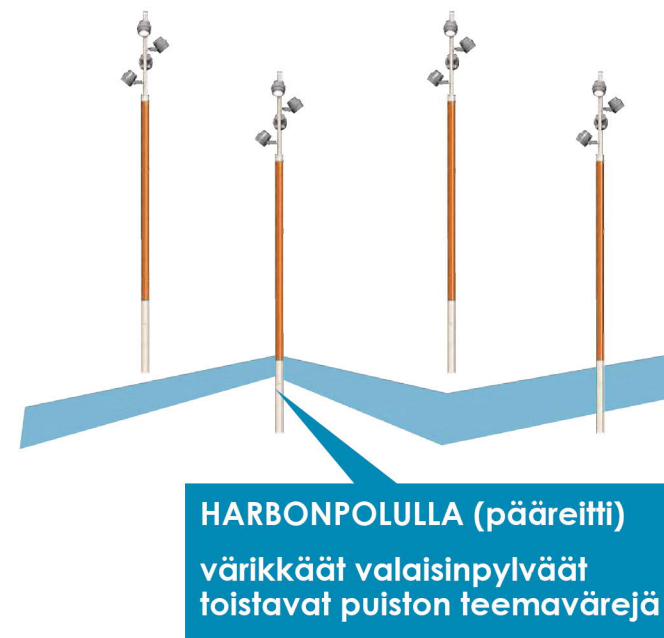

PÖYTÄRYHMÄT

Esim. Nola - Pivot (Vitero)

VALAISINPYLVÄÄT

HULEVEDET, KUNNALLISTEKNIikka JA POHJARAKENTAMINEN

Haruspuiston toiminnallisten alueiden rakentaminen edellyttää laajaa maarakentamista. Rakentamisessa syntyviä maamassoja ja pintamaita pyritään hyödyntämään paikalla. Alueen maaperä on matalimmilla paikoilla silttiä ja hiekkaa tai moreenia ja korkeimmilla paikoilla kalliomaata (maaperän paksuus alle 1 m). Jatkosuunnittelussa on tutkittava etenkin kenttien ja pelialueiden pohjanvahvistusarve. Puistossa sijaitsee ulkovalaistusta ja leikkipuistorakennusta palvelevaa kunnallistekniikkaa, jonka purku- ja siirtotarve on huomioitava jatkosuunnittelussa ja rakentamisessa.

Hulevedet pyritään mahdollisuuksien mukaan viivyttämään ja imeyttämään kasvillisuudelle. Puistossa suositaan läpäiseviä materiaaleja. Toiminnalliset alueet on todennäköisesti salaojitettava ja johdettava hulevedet viivytyksen jälkeen kunnalliseen hulevesiviemäriin. Leikkipuistoon rakennettavalle vesileikkipaikalle on rakennettava vesijohto.

RAKENTAMISEN VAIHEISTUS

Haruspuiston rakentaminen on mahdollista toteuttaa vaiheittain. Leikkipuisto, pelikenttä ja muut toiminnalliset alueet on luontevaa toteuttaa kokonaisuutena ja niiden rakentaminen kytkeytyy korttelitalon aikatauluun.

Koirapuisto voidaan rakentaa omana kokonaisuutenaan, ja se on siirrettävä uuteen paikkaan ennen kuin uudet täydennysrakentamiskorttelit voidaan ottaa käyttöön ja uusi reitti etelään Meri-Rastilantielle rakentaa.

SUUNNITTELUPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS

Palautetta Haruspuiston luonnossuunnitelmista kerättiin asukkailta asukastilaisuudessa ja Kerro kantasi-kyselyssä. (ks. sivu 43) Pääosin Haruspuistoa puistorakentamista koskeva palaute oli myönteistä.

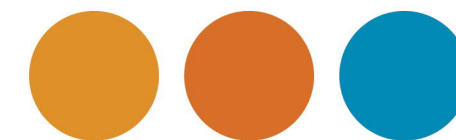
Asukaspalautteen johdosta koirapuistoa on pienennetty, ja kuntoilupaiikkaa on siirretty hieman kauemmaksi nuorten alueesta.

Syksyn 2017 aikana FEMMA Helsinki keräsi lapsilta ja nuorilta toiveita puiston reitistön ja toiminnallisuuden kehittämiseksi Action Track -sovellukseen rakennetun Haruspuisto-pelin avulla. Pelin kysymykset laativat Kaupunkiympäristön toimialan alueesta vastaavat suunnittelijat. Vastauksia tuli noin 50 1-5 hengen ryhmältä tasaisesti ala- ja yläkouluikäisistä. Tällä hetkellä lähinnä alakouluikäiset kokevat Haruspuiston itselleen tärkeäksi. Yläkouluikäiset käyttävät puistoa vähemmän. Tuloksia on pyritty hyödyntämään suunnitelmassa mahdollisimman laajaksi.

Lisäksi suunnittelun aikana ollaan oltu yhteydessä Kaupungin tilakeskukseen, leikkipuiston edustajiin ja viereisen koulun rehtoriin.

ALUEELLE MÄÄRITELLÄN RAIKAS VÄRIPALETTI

Oheiset värit esimerkkejä

6. ISON KALLAHDENPUISTO

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

NYKYTILA

Ison Kallahden puisto sijaitsee maisemallisesti hienolla paikalla Kallahden rannalla, ja se yhdistää Meri-Rastilan kaupunginosan mereen. Puistosta kulkee virkistysyhteydet pohjoiseen Haruspuistoon, länteen Ole Kandellinin puistoon ja Rysäpuistoon sekä itään Ullaksenpuistoon. Itäreunaltaan puisto rajautuu maisemallisesti merkittävään Kallahdenniemen luonnonsuojelualueeseen.

Puisto jakaantuu kolmeen osaan: lännessä sijaitsevaan puoliavoimeen niittyalueeseen, itäosassa sijaitsevaan toiminnalliseen puistoalueeseen uimarantoinen ja pe-

likentineen sekä niiden välissä sijaitsevaan metsäiseen kallioselänteeseen. Puistossa sijaitsee muutamia rakennuksia kuten uimarannan yhteydessä toimiva Ravintola Maininki, tilausravintolana toimiva Villa Achille, Vuosaari-seuran omistama Sjökillan torppa sekä rantasauna. Puiston lounaispuolelle rantaan on rakentunut uusi melontakeskus.

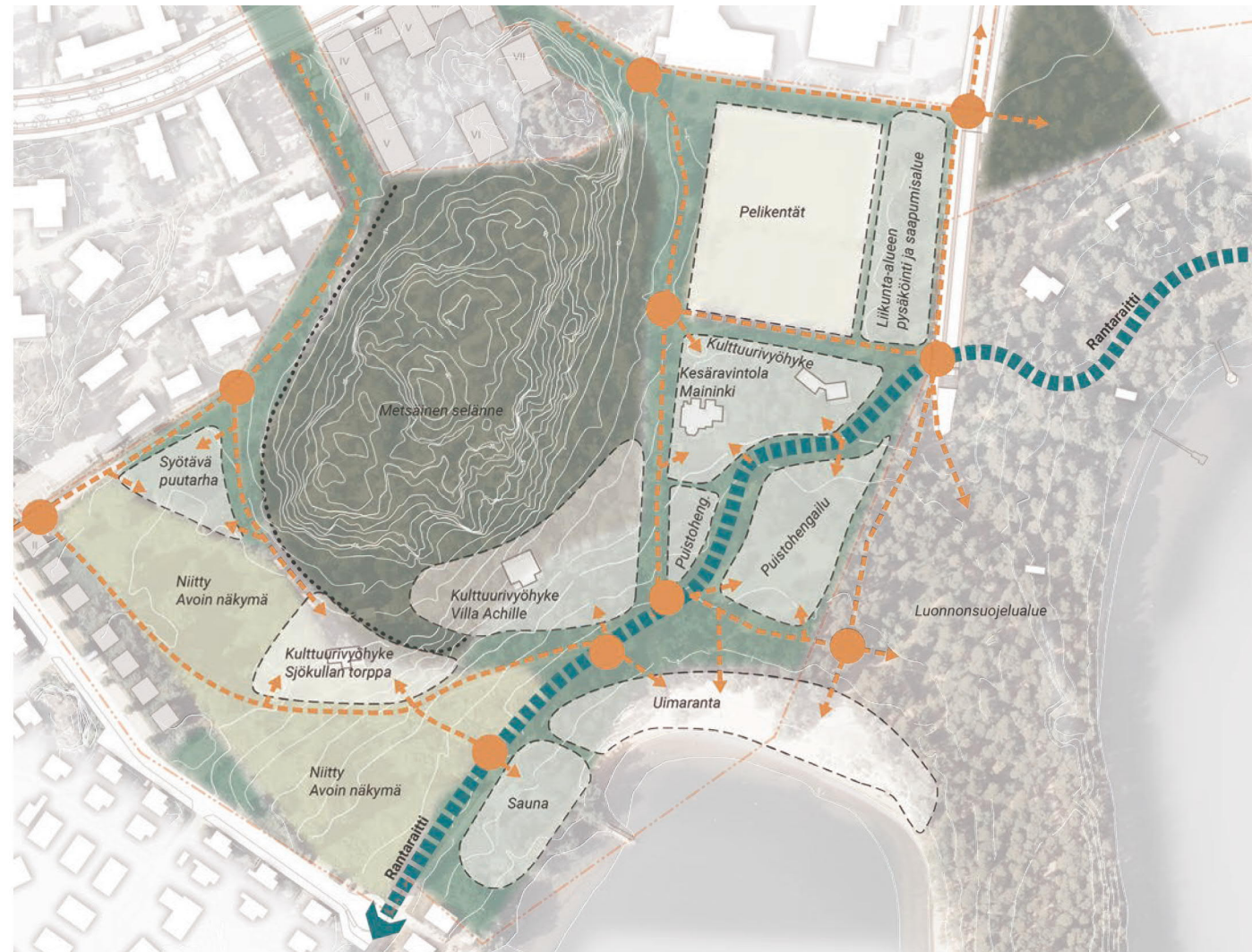
TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Asemakaavaluonnoksessa Ison Kallahdenpuiston länsireunaan on esitetty uusia asuinkortteleita. Rakennusten sijoittumisessa on ollut prosessin kuluessa useampia vaihtoehtoja, ja lopputuloksena rakennukset on sijoitettu nauhana Habonkadun varteen, jolloin puistotila säilyy mahdollisimman suurena ja näkymä Habonkadun päättestä puistoon avoimena.

Kallioselänteelle Meri-Rastilan tien varteen on asemakaavaluonnoksessa esitetty uusi kerrostalokortteli.

TAVOITTEET

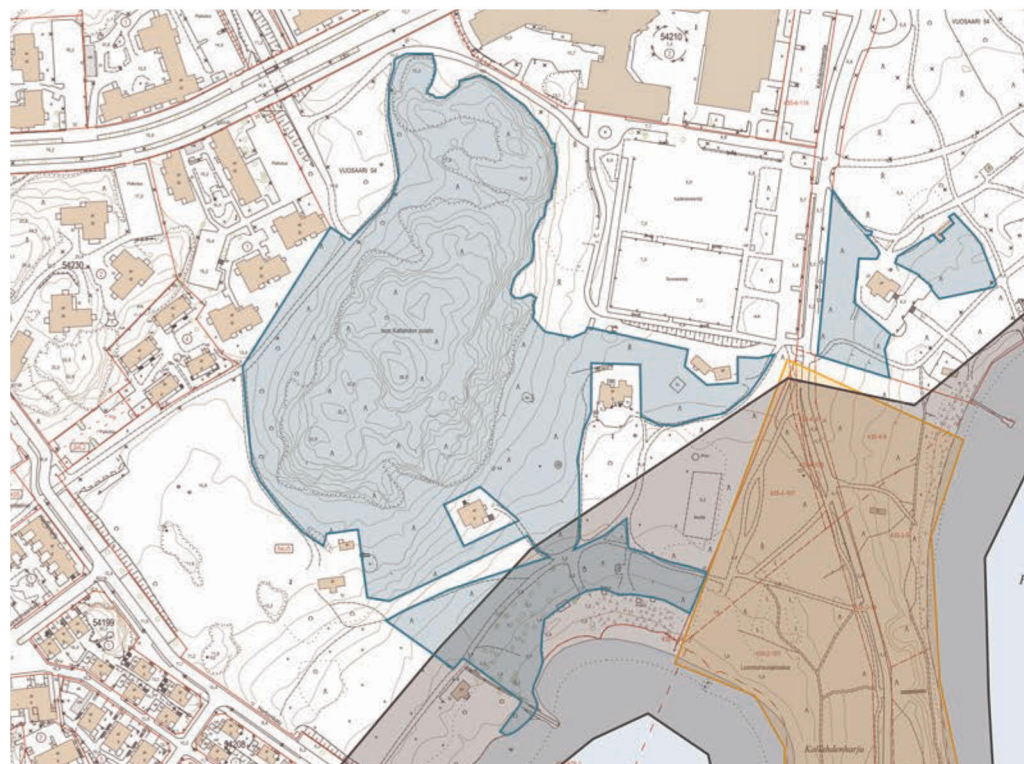
- Reitistön kehittäminen: erityisesti niin, että rantareitti ja reitit Meri-Rastilasta meren rantaan ovat toimivia ja houkuttelevia
- Liikuntatoimintojen kehittäminen laadukkaaksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi puiston itäosassa
- Puiston länsiosan kehittäminen vanhojen villojen kulttuuriympäristöä korostavana oleskelupuistona: toiminnallinen nurmi ja "syötävä puisto". Yhteistyössä Sjökillan torpan ja Vuosaari-seuran kanssa.
- Valaistuksen kehittäminen mm. lepakot huomioiden

Ilmakuva vuodelta 1932. Villa Tallamon edustalla on ollut muotopuutarha, josta on jääneenä enää joitain kasveja. Sjököllan torpan lounaispuolella auenneet niityt ja pellot ovat osittain edelleen avoimia.

Arvokkaat luontokohteet

- Arvokas metsäkohde
- Arvokas lepakkokohde
- Arvokas geologinen kohde

Ison Kallahdenpuisto, ei mittakaavassa

SUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI

Ison Kallahdenpuiston nykyiset maisema- ja luontoarvot muodostavat lähtökohdat suunnittelulle. Puistoon ehdotetuilla toimenpiteillä korostetaan puiston maisemallisia arvoja ja kunnioitetaan paikan ominaispiirteitä. Uudet elementit sijoitetaan hienovaraisesti paikkaan. Maiseman tilallisuus ja näkymät merelle ovat suunnittelun pohjana.

Monipuolista luontoa vaalitaan. Rantavyöhyke on lepakkojen elinympäristöä, ja puiston itäreunasta alkaa Kallvikinniemen luonnonsuojelualue. Uimarannalla kasvaa komeita mäntyjä. Sjököllän torpan ympäristössä on säilynyt perinneympäristölle tyypillistä avointa maisemaniittyä, jossa sijaitsee lähde. Jyrkkänä kohoava kallioselänne kehystää puistotilaa.

Vuosaaren eteläosan luonnonhoitosuunnitelma 2012-2021 kattaa myös Ison Kallahdenpuiston metsät ja niittyalueet.

PUISTON LÄNSIOSAN MAISEMA

Ison Kallahdenpuiston länsiosan niitty on perustettu todennäköisesti 1800-luvulla. Alue on jääne vanhasta maatalousmaisemasta, joka kyseistä niittyä lukuun ottamatta on muuttunut asuinalueeksi. Alueen laidalla sijaitseva 160-vuotias Sjököllän torppa on alueen vanhinta rakennuskantaa. Helsingin kaupunki oli jo aikonut purkaa torpan, jolle sillä ei ollut käyttöä, mutta

Vuosaari-seura osti torpan vuonna 2012. Tämän jälkeen se on ollut alueen asukkaiden aktiivisessa käytössä.

Puistosta aukeaa niittyjen yli näköala Iso Kallahden lahdelta. Näkymää reunustaa lahden takana Kallahden harju. Alueen itäpuolella kohoaa kallioselänne. Harvan puuston ansiosta kalliot hallitsevat näkymää. Puutarhan ympäristö ei ole täysin avointa niittyä vaan maisematila on puoliavoin – maisemaa rytmittävät komeat yksittäispuut ja pienet koivikot. Lisäksi avokalliot työntyvät niitystä esiin. Puistoa uudistetaan maltillisesti maisema-arvoja kunnioittaen.

UUSI PUISTOREITTI - KALKKIHIIEKANPOLKU

Harbonkadun päätteestä muodostetaan uusi saapumiskohta puistoon, ja pysäköintialue jäsennellään osin uudelleen. Uuden rakentamisen sivuitse linjataan uusi valaistu puistoreitti rantaan. Puistokäytävä on suunniteltu niin, että se kiertää arvokkaat avokalliot ja maisemallisesti merkittävät puut. Niityllä sijaitsee lähde, jonka sijainti on huomioitava jatkossa.

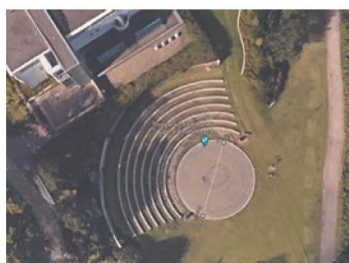
Puiston lounaisreunaan istutetaan reunavyöhyke pehmentämään puiston rajautumista rakennettuun alueeseen. Kalkkihiiekanpolku jatkuu uimarannan kohdalta nykyistä reittilinjausta pitkin.

YHDESSÄ

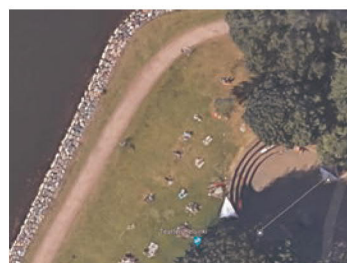
HEDELMÄPUIDEN ALLA

Oopperan amfi 15m

YRTTITARHA

Tervasaaren kesäteatteri 15 m

OPPIMINEN

Monikäyttöinen tapahtuma-aukio

Ison Kallahdenpuisto 1:1000

SYÖTÄVÄ PUUTARHA

Niityn pohjoisreunaan sijoitetaan Vuosaari-seuran ja asukkaiden toiveesta syötävä puutarha. Puutarhaan istutetaan hedelmäpuita, marjapensaita, yrtejä ja muita asukkaiden toivomia kasveja. Alustavasti puutarhan hoitovastuu on ajateltu olevan Vuosaari-seuralla ja asukkailla. Syötävä puutarha rajataan muusta puistosta pensasaidanteella, kuten marjapensaita, jotta rajautuminen yleisiin alueisiin on selkeä. Syötävä puutarhan läpi linjataan kapea polkumainen reitti, ja penkki-pöytäryhmät tarjoavat mahdollisuuden oleskeluun. Puutarhaan sijoitetaan vesipiste ja komposti.

Syötävä puutarha, suunnitteluaiikainen luonnos

Syötävä puutarha tarjoaa alueen asukkaille mahdollisuuden tutustua ja osallistua ruoantuotantoon ja viljelyyn.

SJÖKULLAN TORPAN PIHAPIIRI

Uusi valaistu puistoreitti parantaa yhteyksiä Sjäkullan torpalle. Nykyinen reitti on pimeä ja epätasainen. Reitti kiertää pihapiirin sivuitse niin, että tapahtumien järjestäminen pihapiirissä on edelleen mahdollista. Avokalliot, komeat maisemapuut ja niityllä sijaitseva lähde säilytetään.

Sjäkullan torpan sisätilasta avautuva näkymä on kokenut merkittävän muutoksen; uusi melontakeskus on rakentunut näkymään. Puiston reunaan istutetaan puustoa pehmentämään näkymää.

Pihapiiriä tulee uudistaa maltillisesti ja historiaa kunniottaen. Aikoinaan rantaan saunalle johtanut liuskekivipolku palautetaan. Uuden puistokäytävän ja liuskekivipolun kulmaukseen on esitetty varaus tapahtumapaikalle ja pienelle rinnekatsomolle, jossa voitaisiin tarvittaessa järjestää kesäteatteriesityksiä, lavatansseja ja muita tapahtumia. Tapahtumapaikalle tulisi järjestää sähkövaraus.

Vanha liuskekivipolku sjäkullan torpalla rantaan palautetaan.

RANTAVYÖHYKE JA SAUNA

Rannassa sijaitseva Sannan sauna on nykyään rajattu korkealla aidalla ja saunan käyttö on vähäistä. Suunnitteluprosessin kuluessa on selvitetty mahdollisuutta löytää saunalle toinen vuokralainen ja avoimempi käyttö. Aitojen poistaminen olisi kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti tärkeää.

Saunan vieressä oleva nykyinen kivimuuri tulee kunnostaa, ja pihapiiri on ehdotettu rajattavaksi vastavalla matalalla kivimuurilla aidan sijaan, jotta mahdollisuus yksityiseen käyttöön säilyy. Sjäkullan torpalla alkava vanha liuskekivipolku jatketaan saunalle saakka. Saunan pihapiiristä tavoitellaan tunnelmaltaan puolijulkista tilaa, jonne asukkailla on mahdollista tulla pistäytymään vuokra-aikojen ulkopuolella.

Suunnitteluprosessin kuluessa on ehdotettu, että laiturin voisi ottaa yleiseen käyttöön ja osaksi uimarannan toimintaa. Laitureihin liittyy kuitenkin turvallisuusnä-

Ison Kallahdenpuisto 1:1000

kökohtia, joiden vuoksi yleinen uimakäyttö ei vaikuta mahdolliselta. Mutta mikäli laiturin voisi toimia edes pistäytymislaiturina kesäajan ulkopuolella, toisi se lisäarvoa puiston käyttäjille.

Rantavyöhykkeen kasvillisuus on tiheää ja ilmeeltään villiä. Alue on lepakkojen elinympäristöä ja luontoarvoiltaan monimuotoista, joten rantavyöhyke säilytetään pääosin entisellään. Tarkemmassa suunnittelussa voidaan tutkia, saisiko harkittuihin paikkoihin, kuten puistoreitien päätteisiin, avattua kapeita näkemäsektoreita merelle.

UIMARANTA

Ison Kallahden uimaranta on luonteeltaan perheille suunnattu luonnoläheinen uimaranta. Kallvikinniemen luonnonsuojelualue rajaa aluetta idässä, ja suuret komeat männyt kehystävät näkymiä merelle. Uimarantaa uudistetaan kevyin toimenpitein maisemaa kunnioittaen, ja uimarannan tunnelma säilytetään.

SAAPUMINEN JA PYÖRÄPYSÄKÖINTI

Saapumiskohta Kallvikinniementieltä on nykyään jäsentymätön ja aluskasvillisuus kulunut. Käyttöpinnat rajataan selkeästi säilytettävistä luonnonalueesta, ja kulku ohjataan hallittuja polkuja ja reittejä pitkin rantaan. Komeat männyt säilytetään.

Saavuttaessa puistoon nykyään ensimmäiseksi merta kohti avautuvan näkymän päätteeksi on pumppaamo. Suunnitelmassa ehdotetaan, että näkymä merelle avataan aikaisemmin poistamalla harkitusti puustoa pumppaamon itäpuolelta, etenkin kuusia. Pumppaamon eteen tehdään pieni sisääntuloaukio, johon sijoitetaan uusi polkupyöräparkki ja opastaulu. Pumppaamon ympärille istutetut pensaat poistetaan, ja pyöräparkille tehdään taustaksi matala muuri tai istutettava matala pensasaidanne, jonka yli näkyy meri. Pumppaamon tekniset laitteet ja sähkökaappi maalataan ja/tai siihen sijoitetaan taidetta.

Uimarannan länsiosassa oleva nykyinen pyöräpysäköinti säilytetään, ja se toimii edelleen pyörrien jättopaikkana lännen suunnasta saavuttaessa. Kaksi selkeää pyöräparkkia toivotaan vähentävän pyöräilyn läpiajoa uimarannan vilkkaimpana sesonkina.

TOIMINNOT

Uimarannan toiminnot ryhmitellään puiston itälaitaan. Saapumisaukiolta linjataan uusi reitti, esimerkiksi suurilla betonilaatoilla pinnoitettu polku, toimintavyöhykkeen sivuitse kohti ranta. Reitin varteen sijoitetaan puupintaisia istuskelutaseja toimintojen yhteyteen.

Nykyinen rantalentopallokenttä kunnostetaan ja pienennetään. Kentän muuttaminen oikeiden mittojen mukaiseksi mahdollistaa kuntoilupisteen sijoittamisen kentän yhteyteen. Kuntoiluun valitaan monipuolinen kuntoiluvälineratkaisu, joka sisältää useita toimintoja. Nykyiset kuntoiluvälineet sijaitsevat rannassa turhan keskeisellä paikalla ja poistetaan, jolloin näkymä merelle rauhoittuu.

Lasten leikkivälineet sijaitsevat nykyään rannan tuntumassa komeiden mäntyjen lomassa. Leikkivälineet uusitaan hienovaraisesti männyt säilyttäen. Leikkipaikkaa ei jatkossakaan aidata.

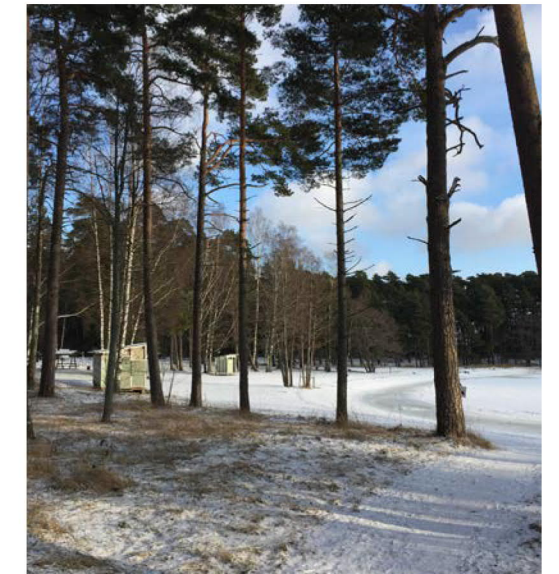
OLESKELUNURMI JA VILLA MAININKI

Oleskelunurmea selkeytetään poistamalla nurmikolla kasvavat pensaat ja huonokuntoiset yksittäispuut. Syväkeräyssäiliö siirretään oleskelunurmen länsireunaan pois merinäkymän tieltä.

Oleskelunurmen paikalla on ollut aikoinaan Villa Mainingin puutarha, joka on aikojen kuluessa hävinnyt, kun nykyinen puistoreitti on rakennettu. Villa Mainingissa toimii Ravintola Maininki. Huoltoajo ohjataan jatkossa rakennuksen takaa ja sitä kautta oleskelunurmen sivuitse puistoon. Puistoreitille rakennetaan uusi jatke ravintolan ja urheilukenttien sivuitse koululle saakka.

Kuvia maastokäynniltä kevättalvella. Sjököllan torppa ja uimaranta

Sannan sauna pyritään saamaan ympärivuotiseen käyttöön
Aidat puretaan.

Rannan komeat männyt säilytetään

Leikkipaikan välineet uusitaan

Puiston rakenteet kuten uimakopit ja vessat uusitaan

Näkymä Uimarannalle tullessa on ummessa. Kasvillisuutta raivataan vähän näkymän avaamiseksi.

Ulkokuntoiluvälineet uusitaan ja siirretään lentopallokentän pohjoispuolelle

Sannan saunaa reunustava kiviaita korjataan

Pumppaamon seiiniin maalataan taidetta

Puiston maisemia sulkevia pensaita poistetaan

RANNAN KALUSTEET JA VARUSTEET

Uimarannan nykyiset kalusteet ja varusteet ovat huonokuntoisia ja ilmeeltään vaihtelevia. Nykyiset pukukopit ja rakennelmat ehdotetaan poistettavaksi ja korvattavaksi uusilla. Uudet rakennukset sijoitetaan rannan reunoille pois merinäköymän edestä. Uimarannan rakennuksiksi sopisi ilmeeltään esimerkiksi ns. Hangon pukukopit, tosin niiden ilkeivallankestävyyteen ja turvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Rakenteiden materiaalina suositetaan puuta.

Puiden katveeseen sijoitetaan uusia piknik-pöytiä. Kulku ohjataan selkeille reiteille, esimerkiksi suurilla betonilautoilla pinnoitettuja polkuja pitkin rantaan. Puiston kalustuksen uusimisessa huomioidaan kaiken ikäiset käyttäjät.

Prosessin kuluessa keskusteltiin myös saunan yhteydessä olevan laiturin liittämisestä osaksi uimarantaa, mutta sen todettiin aiheuttavan kaupungille liian suurta turvallisuusriskiä ja huoltoa. Sen vuoksi laituria päätettiin pitää jatkossa osana Saunan ympäristöä ja pyrkiä kehittämään Saunan toiminnasta avoimempaa yleisölle.

TALVIKÄYTTÖ

Puiston uusi pääreitti Kalkkihiekanpolku on talvikunnossapidettävä, joka parantaa talvisia ulkoilumahdollisuuksia merkittävästi.

Rannassa ei ole nykyään avantouintimahdollisuutta, mutta olisi toivottavaa jos saunan uusi vuokralainen pystyisi toiminnan aloittamaan.

VALAISTUS

Kalkkihiekanpolku valaistetaan. Ranta on lepakoiden elinympäristöä, mikä on huomioitava rannan valaistuksessa. Rantareittiä melontakeskuksen ohi lounaaseen ei valaista tai se valaistetaan kevyesti lepakot huomioiden. Valaistus suunnataan kohti maata ja valaistus ei ole päällä kesäaikaan touko-elokuussa klo 22-06, valaistustehon säätelyyn käytetään teknisiä ratkaisuja.

Huiloita ja huviloiden pihapiirejä korostetaan eriskoilvalaistuksen keinoin (esim. julkisivuvalaistus, valaistavat yksittäispuut).

Kallioselänten seinämiä voidaan valaista ja komeita yksittäispuita nostetaan esiin kohdevalaistuksella.

HULEVEDET, KUNNALLISTEKNIikka JA POHJARAKENTAMINEN

Puiston pinnat ovat läpäiseviä, ja hulevesiä viivytetään ja imeytetään pääosin syntypaikallaan. Uimarannan toiminnalliset alueet on todennäköisesti salaojitettava ja johdettava hulevedet viivytyksen jälkeen kunnalliseen hulevesiviemäriin.

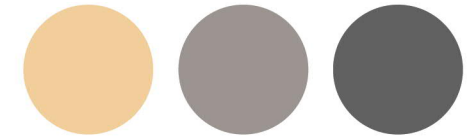
Rakentamisessa syntyviä maamassoja ja pintamaita pyritään hyödyntämään paikalla. Etenkin niityltä kuoritaan pintamaa uuden puistoreitin kohdalta, ja sitä käytetään hyödyksi reittien varren maisemoinnissa. Alueen maaperä on alavimmilla paikoilla silttiä ja hiekkaa sekä korkeimmilla paikoilla kalliomaata. Lisäksi länsiosan niityllä on kalliopaljastumia ja kallio on paikoin lähellä maanpintaa. Jatkosuunnittelussa on tutkittava etenkin kenttien ja pelailualueiden pohjanvahvistustarve.

Puistossa sijaitseva käytössä oleva kunnallistekninen verkosto säilytetään ja se tulee huomioida suunnittelussa.

Syötävälle puistolle linjataan vesijohto.

ALUEELLE MÄÄRITELLÄN MAANLÄHEINEN VÄRIPALETTI

Oheiset värit esimerkkejä

RANTAHUVILOIDEN SÄVYJÄ KÄYTETÄÄN TEHOSTEVÄREINÄ

Oheiset värit esimerkkejä

KALUSTEDEN ILME JA VÄRIPALETTI

PENKIT JA PÖYTÄRYHMÄT

PUISTON PÄÄREITILLÄ
Yksiväriset merelliset penkit

RANNALLE SUURIA PIKNIK-PÖYTIÄ
ja/tai penkkien kanssa yhteneväisiä pöytäryhmiä

OLESKELU

RANNALLA OLESKELUUN
Riippumattoja ja puisia kalusteita

PUKUKOPIT

Esim ns. Hanko-pukukoppi

PUKUKOPIT
Tunnistettava pukukoppimalli, jonka materiaalina puu

KUNTOILU JA LEIKKI

PUISSET VÄLINEET
eivät vie huomiota merimaisemalta

RAKENTAMISEN VAIHEISTUS

Ison Kallahdenpuiston rakentaminen on mahdollista toteuttaa vaiheittain. Syötävä puutarha on oma kokonaisuutensa, jonka toteuttamista Vuosaari-Seura toivoo mahdollisimman pian. Uuden puistoreitin rakentaminen voidaan toteuttaa omana kokonaisuutenaan, ja uimarannan toiminnot ja kalusteiden ja varusteiden uusiminen omana kokonaisuutenaan.

SUUNNITTELUPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS

Palautetta suunnitelmista kerättiin asukkailla asukastilaisuudessa ja Kerro kantasi-kyselyssä. (ks. sivu 44) Palaute Ison Kallahdenpuiston suunnitelmista on lii pääosin myönteistä. Palautteessa pidettiin erityisesti tärkeänä reittien valaisua ja luontoarvoista kiinni pitämistä.

Suunnitelmiin lisättiin Vuosaari-seuran aloitteesta syötävä puutarha. Lisäksi Sjökullan torpan ympäristön suunnittelun osalta ollaan oltu yhteydessä Vuosaari-seuraan.

Sanna saunan kehittämisestä ollaan oltu yhteydessä läheisiin yrittäjiin saunan käyttöasteen lisäämiseksi. Selvitystyö on toistaiseksi kesken. (kesä 2018)

PINTAMATERIAALIT

- Puistoreittien pintamateriaali kivituhka
- Sjökullan torpalla rantaan johtanut liuskekivipolku kunnostetaan
- Uimarannalla rantaan johtavia polkuja siistitään esim päällystämällä suurilla betonilaatoilla

KALUSTEET JA RAKENTEET

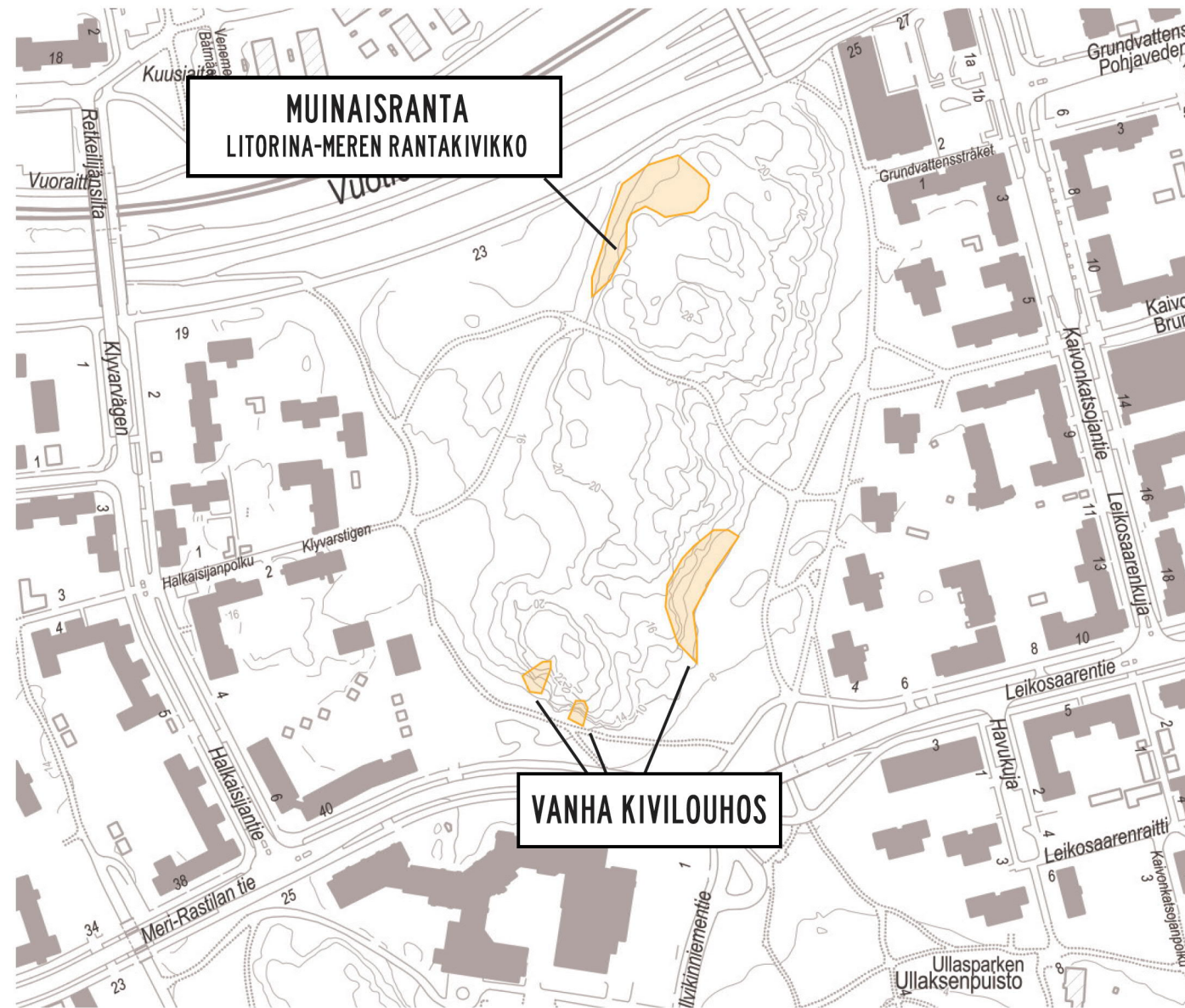
- Pukukopit ja rannan kalusteet uusitaan
- Leikkivälineet ja kuntovälineet uusitaan
- Materiaalivalinnoissa suositetaan puuta ja kalusteissa hillittyä ilmettä joka ei vie huomiota merimaisemalta
- Sanna saunan kivimuuri kunnostetaan ja aita poistetaan
- Sjökullan torpan itäpuolelle esitetään varausta tapahtumapaikalle ja pienelle rinnekatsomolle, jossa voitaisiin tarvittaessa järjestää tapahtumia

KASVILLISUUS

- Kasvillisuutta uudistetaan maltilla ja maisemaa kunnioittaen
- Rannan komeat männyt säilytetään
- Alueen länsiosan niitty säilytetään ja sen pohjoispuolelle tehdään syötävä puutarha Vuosaari-seuran ja asukkaiden käyttöön
- Näkymää merelle avataan kevyesti

7. POHJAVEDENPUISTO JA ULLAKSENPUISTON LUOTEISOSA

Pohjavedenpuistossa on geologisia arvoja, nykytila

Vanha kivilouhos: Arvoluokka 2 (geologinen arvo kohtalainen).
Yksi iso kivilouhos kallion itärinteessä ja kaksi pientä etelärinteessä

Muinaisranta: Arvoluokka 3 (geologinen arvo pieni)
Litorina-meren rantakivikko

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

NYKYTILA

Pohjavedenpuisto sijaitsee Meri-Rastilan ja Vuosaaren Kallahden asuinalueiden välissä. Puisto on pääosin metsäistä kallioselännettä. Pohjoisreunaltaan puisto rajautuu Itäväylään ja eteläreunaltaan Meri-Rastilan tien. Alikulkukäytävän kautta puisto liittyy Ullaksenpuistoon, jonka läpi reitit kulkevat merenrantaan.

Puistossa ei ole inventoituja luontoarvoja, mutta puisto on alueen asukkaiden arvostama metsäinen ulkoilualue, joka tuntuu luonnonläheiseltä. Puiston luonto on kallioista, joten se on kulutukselle herkkää. Alueella on inventoituja kohtalaisia ja pieniä geologisia arvokohteita, joita tulee mahdollisuuksien mukaan säästää.

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Asemakaavaluonnoksessa on esitetty Pohjavedenpuistoon useita täydennysrakentamiskortteleita asuinkerrostaloille. Puiston länsireunaan on kaavoitettu tontit päiväkodille ja pysäköintitalolle. Kortteleihin liittyy myös uusien katujen rakentamista. Meri-Rastilan tien nykyinen alikulkukäytävä tullaan poistamaan ja korvaamaan tasoyliyksellä. Ullaksenpuiston pohjoisosaa on esitetty täydennysrakentamista.

TAVOITTEET

- Lähimetsäinen luonne säilyy
- Reitistön uusiminen, kun rakentaminen muuttaa puiston muotoa ja kokoa
- Myös hienovaraisesti toteutettuja "seikkailureittejä" kallioalueille
- Näköalapaikkojen avaaminen reitistön avulla
- Pulkkamäen huomioiminen
- Muinaiskivirannan ja vanhojen kivilouhosten korostaminen maisemasuunnittelulla ja mahdollisesti valaistuksella
- Yleiskaavan liitekartassa esitetyn kehitettävän metsäverkostoyhteyden huomioiminen suunnittelussa
- Meri-Rastilan tieltä Pohjaveden puistoon johtavan aukion suunnittelu: sisäänkäynti alueelle

SUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI

Pohjavedenpuisto

Pohjaveden puisto säilyy metsäisenä lukuun ottamatta uusia asuinkortteleita puiston laidoilla. Puistoon rakennetaan uusia puistokäytäviä ja polkujen pohjia parannetaan. Kulkua pyritään ohjaamaan puistokäytävälle ja parannetuille poluille, jotta kulutus metsäisillä alueilla olisi vähäisempää.

Meri-Rastilan tien katuaukio ja Ullaksenpuiston luoteisos

Aukion viereen rakennetaan uudet asuinkorttelit nykyisen alikulun paikalle. Uutta alikulkua ei rakenneta, koska kivetyn ja korotetun tasoratkaisun on todettu olevan turvallisempi kuin alikulun. Näkymä aukiolta merelle Ullaksenpuiston läpi palautetaan – näkymän pohjoispää on pusikoitunut. Aukiolla kova kivetty pinta minimoidaan. Aukio sijoittuu yleiskaavan metsäverkostoyhteyden kohdalle, joten aukiolle istutetaan puustoa. Aukion reunoilla säilytetään mäntyjä ja avataan näkymiä mäntyjen välistä kohti Pohjavedenpuistoa ja Ullaksenpuistoa vähentämällä pensaskerrosta ja korvaamalla sitä nurmikolla ja niityllä.

REITISTÖ JA TOIMINNOT

Pohjavedenpuiston nykyiset reitit pyritään säilyttämään niiltä osin kuin se täydennysrakentamisen puolesta on mahdollista. Uudet rakennettavat reitit linjataan asuinkorttelin reunaan ja pyritään sovittamaan maastoon nykyisten maastonmuotojen mukaan. Puiston länsireunaan rakennettava pyöräkatu Jiippikuja toimii kevyenliikenteen yhteytenä.

Uudet reitit ovat esteettömiä. Pohjavedenpuiston maasto on mäkistä, joten osa vanhoista reiteistä on jyrkkiä. Luonnonympäristössä olevia nykyisiä reittejä ei kuitenkaan rakenneta uudestaan esteettömiksi, jotta luonto säilyy mahdollisemman ennallaan.

Uuden päiväkodin piha sijoittuu kalliomaastoon ja rajautuu puistoalueeseen. Puiston puolelle voidaan tehdä kapeat polut parantamaan itä-länsisuuntaista kulkuyhteyttä päiväkodin pihalle. Poluille voidaan tarvittaessa tehdä kevytrakenteisia portaita. Varsinaisia rakennettuja puistokäytäviä kalliomaastoon ei tehdä.

Puistoon ei sijoiteta uusia toimintoja, lukuunottamatta penkkejä ja oleskelupaikkoja. Penkkejä lisätään esteettömyyden (levähdyspaikat) lisäämiseksi.

KASVILLISUUS JA MAISEMANHOITO

Vuosaaren eteläosan luonnonhoitosuunnitelma 2012-2021 kattaa myös Pohjavedenpuiston ja Ullaksenpuiston metsät.

Pohjavedenpuisto ja Ullaksenpuiston pohjoisosa säilyvät metsäisenä. Aukion ympäristön nurmialueilla maisema on avoimempi. Poistuvan kääntöpaikan kohdalla Kallvikiniementien pohjoispäädyssä pensaikkoa harvennetaan niin, että näkymä merelle palaa.

VISUAALINEN ILME

Metsäisillä reiteillä värimaailma on maanläheinen. Reittien varrella päähuomio on alueen luonnossa — levähdyspaikat ovat hillittyjä.

Katuaukion ilme on urbaani ja avoin. Toisin kuin ulkoreiteillä, aukiolla kalustus on värikästä ja aukion pinta on kiivetty.

VALAISTUS JA TALVIKÄYTTÖ

Halkaisijanpolku, Jiippikuja ja Jiippopolku ovat talvikunnossapidettyjä ja valaistuja.

Kallioseinämiä valaistetaan ja komeita yksittäispuita nostetaan esiin kohdevalaistuksella.

Aukion valaistus ja valaisimet luovat urbaania tunnelmaa pimeällä.

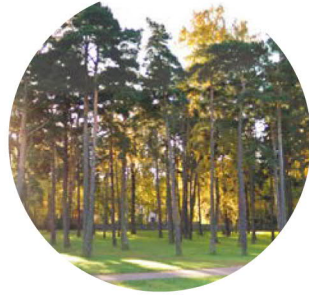
Ulkoilureitit ovat metsäisiä ja tunnelmaltaan luonnonläheisiä

Ulkoilureiteillä metsäpenkki

Aukiolla tunnelma on avoimempi ja urbaanimpi

ALUEELLE MÄÄRITELLÄN LUONNONMUKAINEN VÄRIPALETTI

Oheiset värit esimerkkejä

PINTAMATERIAALIT

- Pohjavedenpuiston nykyisten reittien pohjia parannetaan ja ne pyritään mahdollisuuksien mukaan säilyttämään
- Uudet rakennettavat kivituhkareitit linjataan asuinkorttelin reunaan
- Pohjavedenpuiston eteläpuolen aukiolla pyritään minimoimaan kovat pinnat

KALUSTEET JA RAKENTEET

- Kalustevalinnoissa suositaan puuta ja hillittyjä värejä
- Puistoon ei esitetä uusia rakenteita levähdyspaikkoja lukuun ottamatta

KASVILLISUUS

- Pohjavedenpuisto ja Ullaksenpuiston pohjoisosa säilyvät metsäisenä
- Ullaksenpuiston rantaan johtavan reitin varrelta voidaan puustoa harventaa harkiten, jotta näkymä merelle avautuisi aikaisemmin
- Aukion ympäristössä suositaan nurmipintoja ja istutetaan uusia mäntyryhmiä

Pohjavedenpuiston eteläpuolella sijaitsevan Kallvikinniementien ja Meri-Rastilan tien risteyksen visuaalinen ilme on kuvattu tarkemmin sivuilla 18-23.

HULEVEDET, KUNNALLISTEKNIikka JA POHJARAKENTAMINEN

Puisto sijaitsee pääosin pohjavesialueella, minkä vuoksi jatko-suunnittelussa tulee noudattaa Helsingin kaupungin pohjavesialueiden rakentamistapaohjetta. Hulevedet imeytyvät maaperään kalliorinteiden alaosassa.

Uusien puistoreittien varten tehdään tarvittaessa painanteet, joita pitkin kalliolta valuvat pintavedet saadaan johdettua hallitusti. Painanteet kivetään kentäkiveyksellä, tai käyttämällä erikokoisia pyöreäsärmäisiä luonnonkiviä. Reittien maastoonsoittamisessa hyödynnetään paikalta luohittua luonnonkiveä.

Alavimmilla paikoilla maaperä on siltiä ja hiekkää. Korkeimmat paikat ovat kalliomaata.

Rakennusten vaatima kunnallistekniikka tulee hoitaa tontilla ja johtaa katuja pitkin.

RAKENTAMISEN VAIHEISTUS

Pohjavedenpuiston puistoreittien rakentaminen kytkeytyy uusien asuinkorttelien aikatauluun. Tonttien ja puiston suunnitelmat tulee yhteensovittaa huolella, jotta liittyminen maastoon saadaan mahdollisimman luontevaksi.

Alikulkukäytävän poistaminen ja Meri-Rastilan tien katuaukion rakentaminen on tehtävä ennen kuin uudisrakennuskorttelien rakentaminen voidaan aloittaa.

SUUNNITTELUPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS

Suurin osa asukaspalautteen kommentista liittyi uuteen asuinrakentamiseen. Pohjavedenpuiston yhteydessä korostuu ajatus alueen luonnonmukaisuudesta, jota ei tule turmella rakentamisella tai puistomaisella ulkotilalla. Puistorakentamista kommentoitiin vähemmän, mutta uusia reittejä ei toivottu.

Asukastilaisuuden ja Kerro kantasi-verkkokyselyn palautteet on esitetty liitteissä tämän raportin sivulla 45.

LIITE: ASUKASTILAISUUDEN JA KERRO KANTASI -KYSELYN PALAUTTEET

Asukastilaisuus pidettiin keskiviikkona 21.3.2018 kello 17.30–19.30 Merilahden peruskoulun Jaluspolku 3:n toimipisteessä. Tilaisuudessa oli paikalla oli noin 30 asukasta.

Kerro kantasi -kysely on ollut netissä käynnissä 14.3.-11.4.2018. Kommentteja tuli yhteensä 196, joista Haruspuistosta 33, Ison Kallahdenpuistosta 26, Pohjavedenpuistosta 39, Meri-Rastilan tien kehittämisestä 31 ja Täydennysrakentamisesta 67. Myös puistojen kommentteista iso osa koski puistosuunnittelun sijaan täydennysrakentamista.

YLEISESTI

Suurin osa palautteesta asukastilaisuudessa ja Kerro kantasi -kyselyssä keskittyi täydennysrakentamiseen, joka huolestutti osallistujia. Puistojen suunnitelmista yleisesti pidettiin ja kyselyiden perusteella puistojen kehittämisen suunta oli oikea puistoista esitetyissä luonnoksissa. Ajatus siitä, että Haruspuistosta tehdään toiminnoiltaan monipuolisin puisto ja muut puistot jäävät pitkälti nykyisentalaiseksi, pidettiin hyvänä. Asukastilaisuudessa pyydettiin ideoita uusien paikkojen ja raittien nimiksi, mutta ehdotuksia ei saatu.

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

KERRO KANTASI -KYSELY

Suurin osa täydennysrakentamiseen liittyvistä kommentteista on kritiikkiä alueelle kohdistuvaa suureksi koettua rakentamisen määrää kohtaan. Useissa kannanotoissa koetaan, että rakentaminen tulisi keskittää Haruspuiston ympäristöön korkeisiin rakennuksiin.

Alueen luonnonmukaisesta ja väljästä ilmeestä ollaan huolissaan ja erityisesti Pohjavedenpuiston suunnitteluun suhtaudutaan kriittisesti.

Meri-Rastilan sijainti metron varrella nähdään voimavarana, ja parkkitalojen rakentamista joukkoliikenteellisesti hyväksi koetulle alueelle ihmetellään.

Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia suunnitelman kulkuun epäillään, mutta suunnittelijoita myös kiitetään suunnitelman etenemistä joiltain osin parempaan suuntaan.

Yksittäisiä kehuja ja kritiikkejä osoitetaan niin yksittäisiin suunnitelman kohtiin, suunnittelun laajaan otteeseen kuin alueen joukkoliikenteen tulevaisuuteen.

LIITE: ASUKASTILAISUUDEN JA KERRO KANTASI -KYSELYN PALAUTTEET

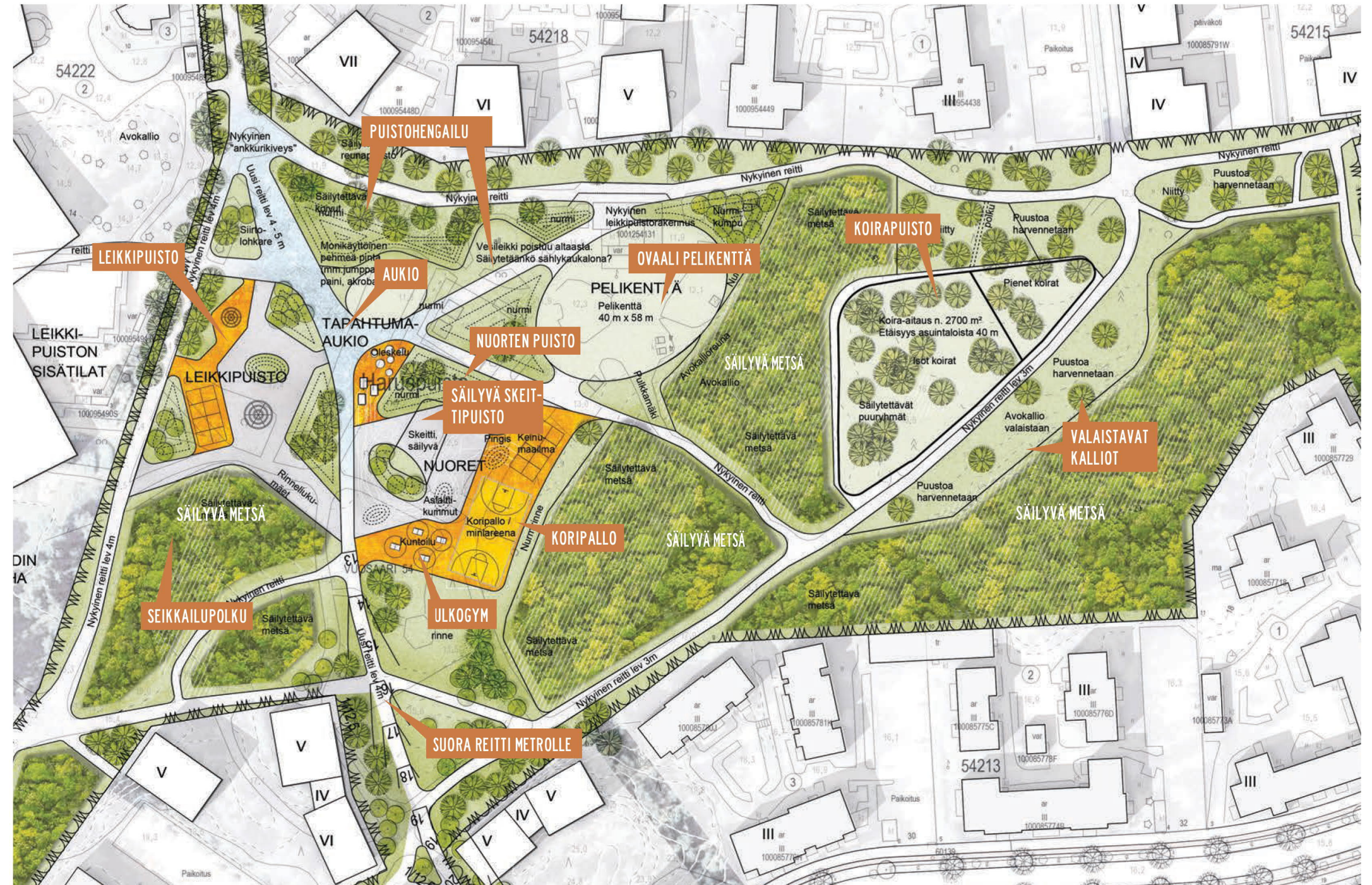
HARUSPUISTO

ASUKASTILAISUUS

- Koirapuistoa toivottiin pienemmäksi (Tosin jo nyt hie- man pienempi kuin Helsingin suositus)
- Tärkeinä elementteinä mainittiin vesileikki, pulkkamäki, juoksuportaat (ei suunnitelmassa), isot puut
- Pidettiin hyvänä, että nuorille on suunnattu erillinen osa puistosta
- Toivottiin hajurakoa kuntopaikan ja nuorten puiston vä- lillle
- Uutta pohjois-eteläsuuntaista pääreittiä pidettiin hyvä- nä ajatuksena
- Oltiin huolissaan turvallisuudesta, koska puistossa liik- kuu sekä pieniä lapsia, että pyöräilijöitä.

KERRO KANTASI -KYSELY

- Haruspuiston yhteydessä korostuu yleinen huoli koko Meri-Rastilan rakentamisesta. Luontoa haluttaisiin säi- lyttää mahdollisimman paljon, ainoana rakennettuna puistona Haruspuisto.
- Haruspuiston suuret kuuset nähdään useammassa kommentissa säilyttämisen arvoisina ja erityisesti koirap- uiston nähdään olevan liian suuri ja nakertavan puis- ton metsästä.
- Eri ikäisten ja erityisesti ikääntyvien ihmisten tarpeet toivotaan otettavan paremmin huomioon. Osa vas- taajista näkee puiston palvelevan tällä suunnitelmalla enemmän nuoria.
- Kuntoilupisteen voisi siirtää rauhaisempaan paikkaan.
- Suunnitelma lähtökohtaisesti monista hyvä (komment- tina usein "hyvä suunnitelma"), mainintoina mietittä- väksi mm. suojapuusto, ohjattu puistotoiminta, graffi- tiseinä, pulkkamäki

Meri-Rastilan kaupunkiuudistus
Puistojen yleissuunnittelu
Haruspuisto - luonnon, ei mittakaavassa
21.3.2018

RUOHOLAHDENKATU 8
00100 HELSINKI
+358 (0)9 685 2830
loci@loci.fi
www.loci.fi

LIITE: ASUKASTILAISUUDEN JA KERRO KANTASI -KYSelyn PALAUTTEET

POHJAVEDENPUISTO

ASUKASTILAISUUS

Suurin osa kommenteista liittyi uuteen asuinrakentamiseen. Puistorakentamista kommentoitiin vähemmän, mutta uusia reittejä ei toivottu.

KERRO KANTASI -KYSELY

Pohjavedenpuiston yhteydessä korostuu ajatus alueen luonnonmukaisuudesta, jota ei tule turmella rakentamisella tai puistomaisella ulkotilalla. Käytännössä kaikki kommentit liittyvät tähän teemaan tavalla tai toisella.

MERI-RASTILAN TIEN KEHITTÄMINEN

KERRO KANTASI -KYSELY

Meri-Rastilan tien ja katuaukioiden kehittämiseen liittyvissä kommenteissa korostuu muita aiheita sivuten luonnonmukaisuuden suojeleminen, erityisesti Pohjavedenpuiston pitäminen mahdollisimman luonnonmukaisena.

Luonnonmukaisuuteen liittyen huolta kannetaan myös alueelle ajatellun viheryhteyden toteutumisesta Kallvikinniemeltä Pohjavedenpuiston kautta pohjoiseen.

Yksittäisissä kommenteissa toistuvat jonkin verran lisäksi kritiikki parkkitaloa, alikulun poistoa ja bussipysäkkien määrää / sjoittamista kohtaan.

Positiivisina ideoina esiin nousevat muutamissa kommentteissa muralit, graffitiseinät ja kadun taiteellisempi valaistus. Kallioiden valaistus kyseenalaistetaan.

Meri-Rastilan kaupunkiudistus
Puistojen yleissuunnittelu
Pohjavedenpuisto ja Meri-Rastilan tien maisema - luonnos, ei mittakaavassa

RUUHOLAHDENKATU 8
00100 HELSINKI
+358 (0)9 685 2330
loci@loci.fi
www.loci.fi